Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ӯзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ӯзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ӮЗБЕКИСТОН

8 октябри соли 2003. Чоршанбе № 77 (12920)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 19.00 имзо гардид.

Дар бораи сафари давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба Гурҷистон

9-10 октябри соли 2003 ба даъвати Президенти Гурҷистон Эдуард Шеварднадзе Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ислом Каримов бо сафари давлатӣ ба Гурҷистон меравад.

Дар рафти сафар аҳвол ва пешомадҳои инкишофи муносибатҳои дуҷониба, масъалаҳои байналхалқӣ, ки ба онҳо ҳар ду ҷониб рағбат доранд, баррасӣ мешаванд, ҳамчунин як қатор мусоҳидаҳои муҳим ба имзо мерасанд.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон таъин кардани А. А. Азизхӯҷаев

Алишер Аббосович Азизхӯҷаев ҷонишини Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон таъин карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
Ислом КАРИМОВ.

ш. Тошканд, 7 октябри соли 2003.

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи сафири Фавқулодда ва Мухтори Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар Иёлоти Муттаҳидаи Амрико таъин намудани А.Ҳ.Комилов.

Абдулазиз Ҳафизович Комилов сафири Фавқулодда ва Мухтори Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар Иёлоти Муттаҳидаи Амрико таъин карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
И. КАРИМОВ,

шаҳри Тошканд, 6 октябри соли 2003.

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

6 октябр ҷамъомади навбатии Кенгаши Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ба амал омад. Ҷамъомадро Раиси Олий Маҷлис Э. Халилов бурд.

Дар ҷамъомад масъалаи моҳҳои ноябр- декабри соли 2003 гузаронидани интихобот ба мақомоти худидораи шаҳрвандон баррасӣ гардид.

Аъзои ба сухан баромадаи Кенгаш муҳимияти интихоботи мазкурро бинобар минбаъда бо роҳи сохтмони ҷамъияти шаҳрвандӣ пеш рафтани кишвар ва ба мақомоти худидораи шаҳрвандон супурдани як қисми вазифаҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ қайд намуданд. Аҳамияти махсуси мавсими интихобот боз он аст, ки он дар Соли маҳаллаи обод баргузор мегардад. Тавсия гардид, ки рафти он дар расонаҳои ахбори оммавӣ васеъ равшан карда шавад.

Аз рӯи масъалаи муҳокимашуда қарори дахлдор қабул гардид.

Дар ҷамъомад масъалаҳои дигар ҳам, ки ба салоҳдиди Кенгаши Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон вобастаанд, муҳокима шуданд.

Имрӯзҳо ҷамоаи заводи пахтатозакунии ноҳияи Чиноз хеле серкоранд. Аз хоҷагиҳои гирду атроф ба ин ҷо ҳосили нави пахта пасиҳам оварда мешавад. Ҳангоми қабули пахта мутахассисони лабораторияи ва шуъбаи назорати техникӣ ба сифати пахта эътибори калон медиҳанд. Баъди санҷиши дақиқ пахта қабул карда мешавад.

Дар сурат: сардори шуъбаи назорати техникӣ **Комила Абдуллоева** (дар рост) ва мудири лабораторияи **Насиба Қоратоева** сифати ҳосили нави пахтаро месанҷанд.

Суратгир: Ҳ. АВВАЛОВ.

Қарори Кенгаши Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи ташкили гузаронидани интихобот ба мақомоти худидораи шаҳрвандон

Бинобар дар моҳҳои ноябр-декабри соли 2003 ба охир расидани мӯҳлати вазифаи раисон (оқсақолҳо)-и ҷамъияти шаҳрвандон ва мушовирони онҳо, ки дар асоси моддаи 105 Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва моддаи 20 Қонун «Дар бораи мақомоти худидораи шаҳрвандон» Кенгаши Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон қарор мекунад:

1.Ба Жокарги Кенгеси Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, ҳокимони вилоятҳо ва шаҳри Тошканд супурда шавад, ки дар моҳҳои ноябр-декабри соли 2003 ташкили гузаронидани интихоботи раисон (оқсақолҳо)-и ҷамъияти шаҳрвандон ва мушовирони онҳоро таъмин намоянд.

2.Ба ҳокимони ноҳияҳо ва шаҳрҳо тавсия карда шавад, ки дар тайёрӣ ва гузаронидани ҷамъияти шаҳрвандон, интихоби номзадҳо ба вазифаҳои раисон (оқсақолҳо)-и ҷамъияти шаҳрвандон ва мушовирони онҳо аз ҷумлаи шахсоне, ки қобилияти ташкилотчигӣ доранд, дар байни аҳолӣ соҳиби обрӯ ва нуфуз мебошанд, вазифаҳои дар назди мақомоти худидораи шаҳрвандон гузошташударо ҳал карда метавонанд, ҳамчунин бинобар як қисми вазифаҳои мақомоти ҳокимияти давлатиро барои ба онҳо додан ҳамкорӣ намоянд;

ба депутатҳои Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, депутатҳои халқии Кенгашҳои вилоятӣ, ноҳиявӣ ва шаҳрӣ супурда шавад, ки дар гузаронидани тадбирҳои интихоботии округҳои интихоботии худ фаъолона иштирок намоянд;

ба расонаҳои ахбори оммавӣ супурда шавад, ки рафти тайёрӣ ва гузаронидани интихоботро дар мақомоти худидораи шаҳрвандон васеъ равшан намоянд.

3.Тадбирҳои Кенгаши Олий Маҷлис оид ба ташкили гузаронидани интихобот дар мақомоти худидораи шаҳрвандон тасдиқ карда шавад.

4.Ба Котиботи Олий Маҷлис супурда шавад, ки сафари депутатҳоеро, ки дар Олий Маҷлис мунтазам кор мекунанд ва кормандони Котиботро ба маҳалҳо барои кӯмаки амалӣ дар тайёрӣ ва гузаронидани интихобот дар мақомоти худидораи шаҳрвандон ташкил намояд.

5. Ба Кумитаи Олий Маҷлис оид ба пажӯҳишгоҳҳои демократӣ, созмонҳои ғайридавлатӣ ва мақомоти худидораи шаҳрвандон супурда шавад, ки пешниҳодҳои дар рафти мавсими интихобот оид ба масъалаҳои такмил додани фаъолияти мақомоти худидораи шаҳрвандон ба миён омадаро умумӣ гардонад ва то 15 январи соли 2004 Кенгаши Олий Маҷлисро аз хусуси ҷамъбасти интихоботи раисон (оқсақолҳо)-и ҷамъияти шаҳрвандӣ ва мушовирони онҳо хабардор намоянд.

Раиси Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон
Э. ХАЛИЛОВ.

Шаҳри Тошканд,
6 октябри соли 2003.

Теннис боз омад

Ҳарбу зарби теннисбозон дар Маркази тенниси Тошканд бо чемпионати Осиё ба анҷом нарасид.

Мусобиқаи анъанавии «Тошканд опен», ки аз соли 1999 инҷониб зери мақоми ВТА тур байни занон барпо мегардад, рӯзҳои дамгирии гузашта оғоз ёфт. Теннисбозони 23 кишвар барои мукофотпулии 140 ҳазор доллар мубориза мебаранд.

Дар сети асосии мусобиқа ду нафар теннисбозӣ Ӯзбекистон низ роҳ дода шудааст. Инҳо Оқгул Амонмуродова (396) ва Иванна Исроилова (510), ки дар чемпионати Осиё ба қарибӣ дар байни ҷуфтҳо ҷои аввалро соҳиб гардиданд, мебошанд.

Мусобиқа тантанавор кушода шуд.
Суратгир: А. БЕЗРУЧКО.

«Обуна-2004»

Ба «Овози тоҷик» обуна шудед?

Рӯзномаи «Овози тоҷик» рӯзномаи мо, рӯзномаи ҳар як тоҷик ва тоҷикзабони ҷумҳурист. Онро ҳурмат кардан, хондану нисбати маводҳояш мулоҳазаҳои шахсии худро гуфтан ҳам фарз ва ҳам қарз аст.

Ба қарибӣ хабарнигори он дар вилояти Фарғона Каримҷон Муҳиддинов дар ҳузури мо буданд. Дар сари як пиёла чой роҷеъ ба бурду бохти рӯзнома, кору бори ҳайати таҳрири он, нақшаву пешомадҳояш сӯҳбат доштем.

Баъзе мақолаву хабарҳои онро мавриди муҳокима қарор додем. Дар сӯҳбат ҷонишини аввали ҳокими Сӯх Муҳаммадҷон Аҳмадҷонов ҳам иштирок дошт. Хабарнигори рӯзнома аз рафти обуна дар ноҳияи Сӯх хурсанд набуд. Хотиррасон гардид, ки замоне фақат сӯхиён 4-5 ҳазор шумора «Овози тоҷик» мегирифтанду мехонданд. Ҳамон вақт ҳам барои аҳолии 55 ҳазорнафараи ноҳия ин адад кам буд.

Замони иқтисоди бозаргонӣ ҳукми муваққатии худро ба рафти обуна гузаронда истодааст. Вале ин сабаб шуда наметавонад. Муҳаммадҷон зикр кард, ки сӯхиёни баорият рӯзномаву забонашонро азизу мӯътабар медонанд ва соли равон ба он дастҷамъона обуна хоҳанд шуд. Пояи устувори миллат забон аст, пойдории забон бошад, аз ҷумла ба рӯзномаи он низ вобастааст.

Ман 50 сол нони муаллимиро хурдам, садҳо шогирдонро тайёр кардам ва аз ин рӯ ба ин нукта хуб сарфаҳм меравам.

Бинобар ин чун раиси маҳаллаи Мулгони ноҳия ташкилот, муассиса ва ҳаводорони зиёди рӯзномаро пурра ба обунаи рӯзнома сафарбар менамоям. Дар ҳудуди маҳаллаи мо бонк, почта, мағозаҳо, мактаби варзиш, мактаби миёнаи ба номи М.Рашидов ҳастанд, тадбиркорони номдоре чун Ӯрмонҷон, Амирбек, Азизбек низ дар ин кори хайр дасткушод хоҳанд буд. Хулоса маҳаллаи мо соли оянда 90 шумора «Овози тоҷик» хоҳад гирифт. Рӯзҳои наздик мавсими обунаро пурра ба поён мерсонем. Ман ҳамдиёрони азиз, мӯҳтарам раисони маҳаллаҳоро (ададӣ онҳо 22-то) дар Соли маҳаллаи обод ба ин кори хайр, яъне обуна ба рӯзномаи «Овози тоҷик» даъват менамоям.

Усмоналӣ ҒИЁСОВ,
раиси маҳаллаи Мулгони ноҳияи Сӯх.

Ҳар ҷо бошед, бо «Овоз» бошед!

Мавсими асосии обуна ба нашриёҳои даврӣ фаро расид. Аслан дар ин солҳои охир «мавсими обуна» вуҷуд надорад, зеро ҳар хоҳишманд барои як моҳ, ду моҳ,... ним сол ва ё тамоми сол метавонад обуна шавад.

*Ҳамчунин барои **«Овози тоҷик»**, ки рӯзномаи ягонаи сартосарии тоҷикии Ӯзбекистон аст. Ҳар касе, ки меҳре ба он дошта бошад, барояш фурсат расид, ки ба шӯъбаи алоқа муроҷиат намояд ва обунаро ба соли оянда расмӣ созад. Вагарна бе «Овоз» рӯзгор чӣ гуна мешавад!?*

Индекси обуна:

барои шахсони алоҳида: 170
барои корхонаҳо: 171

Мусоҳиба дар мавзӯи муҳими рӯз

Ҳосили дилхоҳ ба даст омад

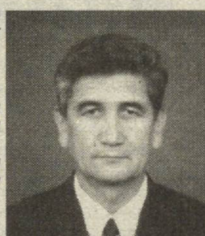

Имрӯзҳо дар вилояти Бухоро ғунучини ҳосили пахта бо суръат идома меёбад.

Мо бо ҷонишини якуми сардори раёсати кишоварзӣ ва хоҷагии оби вилоят Матлуб Нӯъмонов вохӯрда, аз ӯ хоҳиш намудем, ки ба саволҳоямон ҷавоб диҳад.

Матлуб Нӯъмонов дар соли 1955 дар деҳаи Работиқамбари ноҳияи Ғиҷдувон дар оилаи деҳқон таваллуд ёфтааст.

Дар соли 1972 мактаби миёнаро, солҳои 1973-78 факултети агрономии Донишкадаи давлатии кишоварзии Самарқандро, солҳои 1991-96 Институти давлатии ҳуқуқшиносии Тошкандро (ғоибона) хатм намудааст.

Фаъолияти меҳнатиаш соли 1972 дар зодгоҳаш—хоҷагии ҷамоавии «Зарафшон» чун аъзои колхоз оғоз ёфтааст. Вай солҳои 1978-83 ҳосилоти (агрономи) участка, солҳои 1983-85 сарҳосилот, солҳои 1985-87 раиси хоҷагии ҷамоавии «Зарафшон», солҳои 1987-91 раиси комиҷроияи ноҳияи Ғиҷдувон, соли 1992 сардори инспексияи давлатии тухмии байниноҳиявӣ, солҳои 1993-95 директори генералии корхонаи муштараки «Ӯзбекистон-Украина»-и шаҳри Тошканд, соли 1995 ҷонишини раиси иттиҳодияи агросаноати ноҳияи Ғиҷдувон, солҳои 1995-2002 раиси раёсати хоҷагии ширкатии «Зарафшон»-и ноҳияи Ғиҷдувон буд.

Ӯ аз моҳи ноябри соли 2002 ин ҷониб ҷонишини аввали сардори раёсати кишоварзӣ ва хоҷагии оби вилояти Бухоро, депутати Шӯрои намояндагони халқи вилояти Бухоро мебошад.

—Мӯҳтарам Матлуб Нӯъмонович, соли гузашта натиҷаи кори зироатҳои асосии соҳаи кишоварзии вилоят—пахта ва ғалла чӣ гуна шуд?

—Соли 2002 дар вилоят дар 129000 гектар майдон пунбадона кишт гардида 363251 тонна пахта ҷамъ оварда шуд. Ҳосилнокии ҳар гектар майдон 28,2 сентнерриро ташкил намуд. Даромади умумӣ ба 48957 миллион сӯм, фоидаи соф ба 6043 миллион сӯм, дараҷаи манфиатнокӣ ба 14,1 фоиз рост омад.

Пудратчии хоҷагии ширкатии ба номи Мурод Ҷӯрабоеви ноҳияи Вобканд Эркин Турдиев аз ҳар гектар майдон ба ҷои 33,5 сентнерии нақша 67,5 сентнерӣ (ҷамъ ба ҷои 26,8 тонна 54 тонна) пахта рӯёнд.

Тирамоҳи соли гузашта дар вилоят дар 61000 гектар майдон ғалла кошта, тобистони соли ҷорӣ 277341 тонна ҳосил ҷамъ омад. Ҳосилнокӣ дар вилоят ба ҳисоби миёна 45,5 сентнериро ташкил дод. Ин нишондиҳанда дар ноҳияи Рометан ба 52,5 сентнерӣ, дар ноҳияи Бухоро ба 52,2 сентнерӣ, дар ноҳияи Шофиркон ба 50,5 сентнерӣ, дар ноҳияҳои Вобканд, Олот, Ғиҷдувон ба 50 сентнерӣ мувофиқ омад.

Даромади соҳаи ғаллапарварии вилоят 19732 миллион сӯмро ташкил намуда фоидаи соф ба 2662 миллион сӯм, дараҷаи манфиатнокӣ ба 15,3 фоиз расид. Даромади миёнаи аз ҳар як гектар майдон ба даст даромада 324 ҳазор сӯмро, хароҷот 281 ҳазор сӯмро, фоидаи соф 43 ҳазор сӯмро ташкил дод.

Ҳосилнокӣ дар хоҷагиҳои ширкатии Қаюм Муртазоеви ноҳияи Вобканд ба 76 сентнерӣ, дар хоҷагии ширкатии «Бухоро»-и ноҳияи Шофиркон ба 70 сентнерӣ, дар хоҷагии ширкатии «Ӯрта Осиё»-и ноҳияи Бухоро ба 76 сентнерӣ, дар хоҷагии ширкатии ба номи Ф.Хӯҷаеви ноҳияи Ғиҷдувон ба 60,1 сентнерӣ баробар шуд.

Натиҷаи кори пудратҳои оилавӣ хурсандибахш мебошад. Пудратчии хоҷагии ширкатии ба номи Қаюм Муртазоеви ноҳияи Вобканд Л.Ҳакимова аз ҳар гектар майдон 86 сентнерӣ ҳосил бардошта, барои барзиёд иҷро намудани нақшааш ба 20,5 тонна ғалла соҳиб шуд. Инчунин пудратчии хоҷагии ширкатии ба номи З.Қобилови ноҳияи Когон А.Шодиев 72 сентнерӣ, пудратчии хоҷагии ширкатии «Ӯрта Осиё»-и ноҳияи Бухоро Ф.Ҷумъаев 71 сентнерӣ ҳосил бардоштанд.

Комёбии хоҷагиҳои фермериро алоҳида таъкид намудан мехостам. Аз ҷумла хоҷагиҳои фермерии «Музаффар»-и ноҳияи Пешкӯ (108 сентнерӣ), ба номи Ҷ.Бобоеваи ноҳияи Олот, «Шаҳриёр»-и ноҳияи Шофиркон (90 сентнерӣ), «Шаҳаркент»-и ноҳияи Вобканд (80 сентнерӣ), «Сулаймон»-и ноҳияи Ҷондор (75 сентнерӣ) дар бобати ҳосилнокӣ ба дигарон намуна шуданд.

—Рафиқ Нӯъмонов, холо дар вилоят ғунучини ҳосили пахта ва кишти ғаллаи тирамоҳӣ вусъат меёбад. Оиди вазифаҳои пешбинишуда чанд сухан мегуфтед.

—Соли ҷорӣ дар вилоят дар 124018 гектар майдон пахта парвариш ёфт. Ният дорем, ки камаш 360 ҳазор тонна дурдона (ашёи хом) истеҳсол гардад. 40206 гектар киштзорҳои пахта ба хоҷагиҳои фермерӣ тааллуқ доранд. Имсол дар қисми асосии майдонҳои вилоятамон тухмии пунбадонаи навъи «Бухоро-6» ва дар баъзе ҷойҳо бо мақсади озмоиш навъҳои «Бухоро-8» ва «Л-102» кошта шуд. Имрӯз дар саросари вилоят ғунучини ҳосил мувофиқи дастури (барномаи) пешбинишуда суръат мегирад.

Дар вилоят дар 61 ҳазор гектар майдон ғаллаи тирамоҳӣ кошта хоҳад шуд. Бо ин мақсад тавсияномаҳо таҳия ёфта он дастраси тамоми ғаллакорон гардид. Дар қисми асосӣ—46600 гектар майдон гандуми навъи «Половчанка», дар 14400 гектар қитъа навъи «Крошка» бояд кишт шавад. Барои ҷомаи амал пӯшидани ин мақсад 15250 тонна гандуми тухмӣ лозим аст. Ҳашт ҳазор тонна ғаллаи тухмӣ дар вилояти худамон истеҳсол гардида, 7250 тоннаи дигараш аз вилояти Андиҷон оварда шуд.

Пеш аз кишти ғалла ба ҳар як гектар майдон 200 килограммӣ нурии аммофосдор андохтан; роҳ надодан ба кишти паиҳам (беш аз ду сол) дар як замин, ба ҳар гектар майдон пошидани 250 килограммӣ тухмӣ дар назар дошта шудааст. Умед аст, ки ин ва дигар тадбирҳо, инчунин саъю кӯшиши деҳқонон дар соли оянда низ самараи хуб медиҳанд.

Амрулло АВЕЗОВ,
мухбири «Овози тоҷик» дар вилояти Бухоро.

Савганди кормандониояндаи гумрук

ТОШКАНД. (Хабарнигори ЎзА Назокат УСМОНОВА хабар медиҳад).

Дар Донишкадаи олии ҳарбии гумруки Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ӯзбекистон бори аввал қабули савганди тантанавии донишҷӯёни соли аввал баргузор гардид.

Дар кори ҳимоя ва мустаҳкам намудани истиқлолият, таъмини бехатарии иқтисодиёти кишвар ба дӯши кормандони гумрук масъулияти хеле бузург гузошта мешавад. Такмил додани раванди тайёр кардани кадрҳои соҳа, бозомӯзии кормандони мақомоти гумрук ва баланд бардоштани ихтисоси онҳо тақозои замон мебошад. Донишкадаи олии ҳарбии гумрук, ки бо ташаббуси сарвари кишвар Ислом Каримов дар Тошканд бунёд ёфт, маҳз барои ҳамин мақсадҳо хизмат менамояд.

Дар ин ҷо барои азхуд намудани донишҳои хуб синфхонаҳои махсусе мавҷуданд, ки бо таҷҳизоти ҳозиразамони таҳсил, китобхонаи компутерикунондашуда ва дигар воситаҳои мухталифи техникӣ муҷаҳҳазанд.

Соли равон ба курси якуми донишкада 125 нафар довталаб қабул гардид. Онҳо дар тӯли як моҳ машғулиятҳои оид ба тайёрии ҳарбӣ ва ҷангиро бо муваффақият гузаштанд.

Дар тадбир кормандониояндаи гумрук савганд ёд карданд, ки ба Президент, Ватан ва халқ содиқона хизмат хоҳанд кард.

Эҳтиром ба занон

«Зан дар мақомоти роҳбарӣ»— ин мавзӯъ дар сӯҳбати «мизи мудавваре», ки Бунёди Фридрих Эберт (Олмон) ва маркази ҳуқуқӣ-машваратии «Оила ва ҳуқуқ» созмон додаанд, муҳокима гардид.

Раиси Бунёди Фридрих Эберт дар Осиёи Марказӣ Райнхард Крушм қайд намуд, ки одатан дар Шарқ занон эҳтироми бузург доранд. Ин анъана дар Ӯзбекистони соҳибистиқлол идома дорад. Дар ҳама ҷабҳаҳо вакилони ҷинси латиф бо муввафақият кор мебаранд.

Дар сӯҳбати «мизи мудаввар», ки вакилон аз созмонҳои ғайридавлатӣ, шӯрои занони шаҳру ноҳияҳои Самарқанд, ходимони созмони иҷтимоии «Алтенбюлен» аз Олмон, кормандони воситаҳои ахбори оммавӣ иштирок доштанд, саҳми занонро дар рушди иқтисод ва фарҳанги Ӯзбекистон махсус қайд намуданд.

Дар сӯҳбат ҳамчунин сухан дар бораи он рафт, ки занон ҳанӯз на дар ҳамаи равандҳои демократӣ фаъоланд, бо маҷрои созандагӣ ҳампояанд. Махсусан қайд гардид, ки донишу малакаи занон дар ҳама соҳаҳои иқтисодиву фарҳангӣ зиёд карда шавад, онҳо бояд пурра маълумоти компутерӣ дошта бошанд ва забонҳои хориҷиро донанд.

ОМИ «Туркистон-пресс».

Дар ҳошияи фармон

Аз насли боғбонҳои машҳур

Рихард Шредер ва Маҳмуд Мирзоев аз ҷумлаи зироаткорон ва боғдорони шӯҳратёфта, олимоне мебошанд, ки номи онҳо нафақат дар Ўзбекистон, балки дар бисёр мамлакатҳои дунё машҳур гаштааст. Фаъолияти кории онҳо ба афзун намудани боигариҳои кишвар, саховати сарзамини мо, зиёд кардани навъҳои нави меваҳо бахшида шудаанд. Бо тақозои таърих ва тақдир ин ду олим як аз паси дигар рафта, ҳар ду ба унвони академик шарафёб гардиданд. Ҳар ду қаҳрамони меҳнат шуданд. Бо гузашти айём саҳми онҳо дар ривоҷи хоҷагии халқ фаромӯш нашуд, баръакс бо Фармони Президент онҳо бо ордени «Буюк хизматлари учун» сарфароз гардонида шуданд.

Академик Шредер сад сол пеш аз ин институти тадқиқотии дар минтақаи Осиёи Марказӣ таъсис дод, ки ба боғдорӣ, токпарварӣ ва винобарорӣ машғул аст. Рихард Шредер ба ин муассиса 41 сол роҳбарӣ кард. Шогирди ӯ Маҳмуд Мирзоев ин чунин ба ин муассиса сарибон ҳамин қадар сол роҳбарӣ кард, корҳои илмӣ ва амалӣ ба ҷо овард.

Набераи академик Шредер, нафақагир, дорои таҷрибаи кории 44 солаи муаллимӣ Татяна Толчий мегӯяд:

—Он вақт ман ҳанӯз хурдсол будам. Бобои ман мароро дастонам маҳкам дошта гуфта буд: «аҳнин Танячон, мо ҳамроҳ бо боғ меравем, дар он ҷо «аҳнин гунв ниҳолаконе месабзанд, ки аз шохакҳои он ту метавонӣ себ канӣ. Ин дарахтакон низ хурдсоланд, мисли ту, аммо онҳо бисёр ҳосил—себ медиҳанд. Ман дар борам ин дарахтчаҳои хурди себ, ки ба номи карликӣ ёд мешавад, ҳар баҳор фикр мекунам». Оре, бобои ман Рихард Рихардович Шредер дар замини Ўзбекистон хотираҳои нек гузошт. Мо, набера ва абераҳои ӯ (агарчи на ҳамаамон аз паи ӯ рафтем) аз бобои худ ифтихор дорем...

Асосгузори боғдории русӣ, боғбони немис бо номи Рихард Иванович Шредер буд, ки дар Дания ба дунё омада, дар синни 18-солагӣ ба Россия омадааст. Аз соли 1862 ӯ сарбоғбон ва муаллими Академияи зироат ва ҷангал буд, ки ҳоло Академияи хоҷагии қишлоқи ба номи Тимирязеви Маскав мебошад. Ӯ дар Маскав боғи муҳташами дендрологӣ, тухмипарварӣ, боғи дарахтони кӯтоҳқад (карликӣ) бунёд кард. Дар бобати ба парвариш обу ҳавои маҳаллӣ мусоид гардондани бисёр навъҳои наботот ва растанӣ тадқиқот бурд. Ӯ муаллифи як қатор асарҳои илмист. «Дендрология», «Тухмипарварӣ», «Асосҳои хоҷагии боғдорӣ» ва асарҳои ӯст. Ин китоб имрӯз ҳам дар байни мутахассисон ва боғдорони ҳаваскор бо майлу рағбат мутолиа мешавад. Аз ин боис он борҳо чоп гардид. Рихард Иванович ба замин, дову дарахт ва он меҳри беандоза дошт. Инро ба писари худ, ки соли 1867 ба дунё омад, ёд дод. Писараш дар донишгоҳои Маскав ва Берлин таҳсили илм намуда, дар академияҳое, ки падараш кор мекард, таҷриба гузаронд.

Илму дониш ва таҷрибаҳои амалии Шредери ҷавон ба пешгӯиҳои бисёр профессорони Руссия, Олмон ва Шветсария сабаб мешуданд. Онҳо таъкид бар он доштанд, ки Рихард Рихардович дар Европа машҳур хоҳад гардид. Пешгӯию дуруст баромаданд, ин бешак як моҳияте буд. Рихард Рихардович дар Осиёи Марказӣ шӯҳрат ёфта, машҳур гардид. Ӯ дар синни 35-солагӣ ба ин ҷо омадааст. Корҳои илмию тадқиқотиашро дар гӯшаи беруни шаҳри Тошканд, дар ҷое сар кард, ки ҳеҷ чиз набуд. Он вақт дар ин замин фақат ҳамчун ҳар харосе. ... Рихард Шредер бо ... дар чунин ҷой стансияи зироатии туркистонӣ ба амал овард, ки дар оянда ба институти тадқиқоти илмӣ табдил ёфт.

Профессори оянда, академики ВАСХНИЛ ва АУ Ўзбекистон, ки бисёр забонҳои урупоиро медонист, корро аз омӯхтани забони тоҷикӣ сар кард. Гарчанде ки дар соли 1898 аввалин стансияи таҷрибавӣ ифтитоҳ гардида буд, дар корҳои он ягон пешрафт дида намешуд. Фақат баъди ба ин ҷо омадани Рихард Рихардович, ки хислатҳои илмӣ ва ташкилию педагогӣ ва нависандагиашро якҷоя ба кор андохт, дар ин стансия таҷрибаҳои нав рафтанд. Ӯ таҳрири журнали «Хоҷагии қишлоқи Туркистон» («Туркестанское сельское хозяйство») ва «Деҳқони Туркистон» («Туркестанский земледелец»)-ро ба зимма гирифт. Силас боре шавад дар ин минтақа маҳаллии ихтисосӣ ба забони ўзбекӣ «Деҳқон» ба вуҷуд омад. Шредер ба ин маҷалла махсус мақолаҳои илмӣ менавишт, аз таҷрибаҳои худ ба забони ўзбекӣ барои хонандагони маҷалла маслиҳатҳо пешниҳод мекард. Академик Шредер нотиқи хуб ҳам буд, дар солҳои 20-ум дар факултети хоҷагии қишлоқи Донишгоҳи давлатии Осиёи Миёна (ҳоло донишгоҳи миллии Ўзбекистон) декан шудааст. Маҳз ташаббус ва самараи кори ӯ буд, ки ин факултет ба институти алоҳида табдил ёфт. Фаъолияти олими табиатшинос ба сифати депутати Совети Олӣ ва узви кумитаи илми Ўзбекистон, ки баъдан академияи фанҳо шуд, хеле назаррас менамоянд.

Гуфтан кифоя аст, ки аз тарафи олими машҳур 250 асари илмӣ ба табъ расонида шудааст. Ҳазорҳо намунаҳои растаниҳо аз набототи ватанӣ: гандум, пахта, шолӣ, ҷуворимакка, юнучқа, канаф, дарахти тут барои ривоҷи кирмакпарварӣ мавриди тадқиқ қарор гирифт. Бо вуҷуди ҳамаи ин Рихард Шредер ҳамчун селекционер шӯҳрати бузург гирифт. Дар ҳақиқат ҳам навъҳои себу ноку анору ангури ба вуҷуд овардаи ӯ ҳамто надоштанд ва имрӯз ҳам надоранд.

Соли 1911 олими баркамол аз кишвари Туркистон ба ИМА даъват мешавад, ки то дар конгресси байналхалқӣ оид ба зироат иштирок намуда, маърӯза кунад. Маърӯзаи ӯ аз тарафи иштирокдорон бо камоли шавқу рағбат ба забони англисӣ шунида шуд. Олим аз он ҷо бо ихтироҳи корӣ баргашта, фаъолияти худро боз ҳам вусъат дод. Дар бисёр минтақаҳо, ки бо худ ҳавояш мухталиф аст, шӯъба ва филиалҳои институти тадқиқоти илмиро таъсис намуд.

Се нафар фарзанди академик Шредер бо се роҳ рафтанд. Писари хурдии ӯ Лев дар Маскав кору зиндагӣ мекард. Худи Рихард Рихардович ва зани ӯ Антонина дар қабристони Боткини Тошканд ба хок супурда шуданд. Дудодӣ ӯ, профессори зироатшинос Мстислав Худзинский дар Молдова дафн шудааст. Худзинский—падари Татяна, ки он духтари дорад ва аберахои Шредер мебошанд, таърихшинос, филолог ва философ шудаанд. Дар Иттиҳодияи илмию истеҳсолии ба номи Шредер набераи Елена—духтари аз писараш Александр ба дунёомада кор мекунад ва касби падарро идома мебахшад.

Академик Маҳмуд Мирзоев, ки соҳиби шӯҳрати ҷаҳонист, аз шогирдони шарофатманди Рихард Рихардович ба шумор меравад. Академик Мирзоев корҳои устодро такмил бахшида, зина ба зина боло бурдааст. Мукофоте, ки баъд аз марг аз тарафи ҳукумати Ўзбекистони соҳибистиқлол ба ин марди шариф додааст, бори дигар хизматҳои ибратбахш ва барои насли фоидаовари онҳоро таъкид менамояд.

Набераи олими машҳур Татяна Мстиславовна Толчий қадрдонӣ ва эътирофи хизматҳои бобои олимашро аз тарафи ҳукумати Ўзбекистон миннатпазирона қабул карда, мегӯяд:

—Рихард Рихардович ба ҳамаи мо мероси бузург гузоштааст. Ин ишқи табиати мафтункор аст. Ҳисси муҳаббат ба замини худ, ҳифз кардани он—дар ҳар яки мо сахт ҷой гирифтааст.

Шаҳобиддин ЗАЙНИДДИНОВ.

(Сурат аз архиви хонавода).

Агар истеъмолгар ҳуқуқашро надонад

Дар вилояти Тошканд ташкилоти муҳофизатгари ҳуқуқи истеъмолгарон фаъолият мебарад, ки натиҷаҳои кораш хуб аст. Аз ҷумла, натиҷаи он дар мониторинги таи ду-се моҳи охир гузарондашуда ба исбот расид. Барои корҳои ғайриқонуниро аз байн бурдан чораҳои қатъӣ дида мешаванд. Зеро дар ҷараёни кори баъзе тадбиргарон ин гуна камбудиҳо ҳанӯз ҷой доранд.

Дар як муддати кӯтоҳ ташкилоти шаҳрӣ ва ноҳиявии муҳофизи манфиатҳои истеъмолгарон якҷоя бо ташкилотҳои дахлдор 186 мониторинг гузарониданд. Дар натиҷа 35 ҳуҷҷат ба раёсати вилоятии идора намудани корҳои демонополизатсия ва инкишофи конкуренсия (рақобат) ва се ҳуҷҷат ба прокуратураи вилоят, ду ҳуҷҷат ба раёсати стандартизатсия ва метрология, ду ҳуҷҷат ба суди гражданӣ (шаҳрвандӣ) гузаронда шуд.

Аз рӯи 12 ҳодисаи вайрон кардани қонун ба ҳар як истеҳсолкунанда ва корхонаи хизматрасон дар ҳаҷми 500 каратаи маоши ҳадди ақал ҷарима таъин гардид, аз рӯи 5 ҳодиса ҷаримаи садкарата муайян карда шуд.

Аз ҷумла, коркунони ассотсиатсияи «Нақлиёти мусофирбар»-и шаҳри Олмалиқ ба мусофирон билет (чипта) намедоданд, дар дорухонаи фирмаи «Меҳригиё»-и ноҳияи Паркент қоидаҳои савдо дағалона вайрон карда мешуданд. Чунин амал бароящон ниҳоят гарон афтод.

Дар баробари ҳамин дар бозорҳо ҳодисаҳои фурӯши молҳои пастсифат, нӯшокиҳои спиртдор ва ташнашикани мӯҳлати истифодааш гузашта хеле кам шуданд,—мегӯяд раиси иттиҳодияи худудии вилоятии ин ҷамъият оид ба муҳофизати ҳуқуқи истеъмолгарон Камол Шодиматов.—Ӯ сабаби инро дар он тавзеҳ медиҳад, ки назорат ба сифати маҳсулоти дар бозорҳо ба фурӯш баромада хеле ҷиддӣ шудааст.

Одатан санҷишҳои мониторингӣ оид ба сифат ва кафолатнокии маҳсулот аз ҷониби истеҳсолкунандагон ва фурӯшандагон бо майлу рағбат пазируфта намешаванд. Ҳамчунин онҳо ҳеҷ фаҳмидан намехоҳанд, ки бо ин корашон саломатии бисёр одамонро зери хавф мегузоранд.

Дар бисёр мағозаҳои вилоят миқдори бисёри нӯшокиҳои ташнашикан гузошта шудаанд, ки дар аксарияти онҳо на таърихи истеҳсол ва на мӯҳлати кафолатноки истеъмоли он зикр ёфтаанд. Дар ҷумлаи чунин нӯшокиҳо маҳсулоти фирмаҳои хусусии «Солиев», «Элитная», «Зарафшон», «Апелсин», «Зелёное яблоко» ва маҳсулоти ба фурӯшбаровардаи корхонаи «Зарихтиёр», нӯшокии «Мачикола» ба чашм мехӯранд.

Як идда истеъмолгарон ҳам ба ҷамъият муроҷиат менамоянд. Таи шаш моҳи охир адади чунин шикоятҳо ба 136 расид. Аз тариқи «Телефони боварӣ» 68 хоҳишу шикоят қабул карда шуд. Натиҷаҳои санҷиш нишон доданд, ки истеъмолгарон (харидорон) ҳақ мебошанд.

Аз рӯи шикояти як гурӯҳ одамон аз хонаи рақами 9, мавзеи 15/21 шаҳри Ангрен мувофиқи нақшаи соли 2002 ин хона мебоист таъмири асосӣ карда шавад, фирмаи «Лирик» ба кор сар кард. Ба ҳамин мақсад ҳама қубурҳои системаи гармкунандаи хона, ки фарсуда шуда буданд, бурида гирифта шуд. Аммо бо баҳонаи «набудани ашё» ҳамаи корҳо қатъ гардиданд. Дар натиҷа хонаи мазкур зимистон гарм нашуд. Бо талаби ҷамъияти истеъмолгарон фирмаи «Лирик» маҷбур шуд, ки ба идомаи кори сар кардааш шавад. Алҳол ин хона ба мавсими гармкунӣ омода аст.

Дар айни замон гурӯҳҳои шаҳрӣ ва районии ҷамъияти муҳофизати манфиати истеъмолгарон дар маҳаллаҳо, бозорҳо, идораҳои хизмати манзил кор мекунанд. Шумораи аъзоёни ихтиёрии ин ташкилот аз се ҳазор гузаштааст ва ин гувоҳи он аст, ки пеши роҳи хилофкорӣ сари вақт гирифта мешавад.

Неъмат ДУШАЕВ, мухбири ЎзА.

Автобусҳо ба роҳ баромаданд

АНДИҶОН. (Мухбири ЎзА Саид ШУКУРОВ). Дар Андиҷон бо дастгирии ҳокимиятҳои шаҳру вилоят рафтуои автобусҳои мусофиркашон дар маршрути серодам боз ба роҳ монда шуд. Нархи чипта 50 сӯмро ташкил медиҳад.

Ин ҳиммат барои шаҳриён, бахусус ба ветеранҳо ва мактаббачагон ҳамчун иди ҳақиқӣ буд. Зеро на ҳар як кас метавонад ба таксиҳои маршрутӣ 150 сӯм дода ба манзил расад. Дар шаҳре, ки якчандсад аҳолӣ дорад, нақлиёти ҷамоатӣ хеле зарур аст. Ба роҳ монда шудани рафтуои автобусҳо ба нарху навои таксиҳои маршрутӣ низ таъсири эҷобӣ расонд. Алҳол соҳибони мошинҳои шахсӣ аз мусофирон барои то манзил расондан 100 сӯмӣ мегиранд.

Қаҳрамон аз Ҷомбой

Дар арафаи ҷашни 12-солагии истиқлолияти ҷумҳуриятамон дар бобати барои хизматҳои шоёнашон дар назди давлат ва халқ, меҳнати қаҳрамононаашон дар соҳаи иҷтимоӣ ба як гурӯҳ ҳамватанонамон додани унвони «Ўзбекистон Қаҳрамони»—нишони олии «Ситораи тиллоӣ» Фармони Президент эълон гардид. Дар байни онҳо раиси хоҷагии ширкатии ба номи Хӯҷам Низоматови ноҳияи Ҷомбой Аваз Эргашев ҳам буд. Ин воқеа аҳли Самарқандро хеле хушнуд кард.

Сӣ сол аст, ки Аваз Эргашев дар соҳаи хоҷагии қишлоқ меҳнат мекунад. Ӯ ризқу рӯзии худро аз саҳро меёбад. Дар зарфи солҳои гузашта Авазака таҳсилро низ фаромӯш накард. Ӯ дар донишкадаи хоҷагии қишлоқи Самарқанд таҳсил гирифт. Ҳамчун агрономи хоҷагии қишлоқ корро сар кард. Ду соли аввал ӯ ҳисобчии бригада буд. Сонитар ёрдамчии агроном ва ниҳоят агроном шуда кор кард. Сипас ба хоҷагии оби ноҳия роҳбарӣ кард. Ҳафт сол аст, ки ба хоҷагии ширкатии номбурда роҳбар мебошад.

—Солҳои аввали роҳбари хоҷагӣ таъин шуданам ҳосилнокӣ 20-30 сентнериро ташкил медод,—ёдовар мешавад қаҳрамон.—Алҳол хеле зиёд гаштааст. Аз ҳар гектар 35-40 сентнерӣ пахта, 56 сентнерӣ ғалла гирифта мешавад. Ба ивази даромади калон хоҷагӣ аз ҳар ҷиҳат пеш меравад. Дар ин давр 23 километр роҳ асфалтпӯш карда шуд. Ду мактаб, боғча, пункти тиббӣ ба истифода супурда шуд. Дар оянда хоҷагӣ боз ҳам ободу зебо мегардад.

Дар сурат: Қаҳрамони Ўзбекистон **Аваз ЭРГАШЕВ** бо деҳқони кордида **Бобомбой ТУРДИЕВ** маслиҳат дорад.

Суратгир: Т.НОРҚУЛОВ. (ЎзА).

Набзи Тоҷикистон

Ташаббуси Президенти Тоҷикистон

Тоҷикистон дар мубориза ба муқобили таҳдиди нашъаҷаллобӣ созмон додани шарикии умумиро пешниҳод намуд. Чунон ки Президенти ин ҷумҳурият Эмомалӣ Раҳмонов аз минбари Ассамблеяи генералии Созмони Милали Муттаҳид изҳор дошт, фурӯши ғайриқонунии нашъа ҳоло сарчашмаи асосии бо маблағ фарогирии терроризми байналхалқӣ шудааст. Тоҷикистон дар ҳудуди васеъ бо Афғонистон ҳамсарҳад аст. Дар натиҷаи ин ҳоло ин кишвар дар байни истеҳсолгарони асосии ҳероини олам ва кишварҳои истеъмолгар қарор дорад. Мавҷи асосии нашъа аз тариқи қаламрави Тоҷикистон ба кишварҳои ИДМ ва Аврупои Ғарбӣ мегузарад. Бинобар маълумоти СММ Тоҷикистон аз ҷиҳати мусодира намудани нашъа дар олам ҷои чорум ва дар кишварҳои ИДМ мақоми аввал дорад. Дар чор соли охир дар ин ҷо дар ҳаҷми зиёда аз як миллиард доллари Амрико афюни нашъа мусодира шудааст.

Умедворӣ аз бонки умумиҷаҳонӣ

Вазъияти иҷтимоию иқтисодии Тоҷикистон ва пешомадҳои ҳамкории кишвар бо Бонки умумиҷаҳонӣ дар маркази диққати вохӯрии сарвазири Тоҷикистон Оқил Оқилов бо ноиб Президенти пажӯҳишгоҳи байналхалқии молиявӣ Шигэу Катсу қарор дошт. О.Оқилов ба меҳмон аз хусуси аҳволи иҷтимоӣ ва иқтисодии кунунии Тоҷикистон ва рафти ислоҳот дар ҷумҳурӣ иттилоъ дод. Аз ҷумла ӯ қайд намуд, ки бо вуҷуди ба даҳ фоиз баланд рафтани маҳсулоти умумии миллӣ дар соҳаҳои иқтисодиёт мушкилоти зиёде мавҷуданд, ки ҳаллу фасли онҳо сифат ва суръати бозсозиҳои гузаронидашудаистодаро баланд хоҳанд бардошт. Яке аз масъалаҳои асосӣ ин нарасидани маблағ барои гузаронидани ислоҳот мебошад. Чунон ки О.Оқилов изҳор дошт, Тоҷикистон ба кӯмаки Бонки умумиҷаҳонӣ умед мебандад. Шигэу Катсу дар навбати худ қайд намуд, ки Тоҷикистон дар татбиқ намудани барномаҳои пешомадноки Бонки умумиҷаҳонӣ мавқеи муҳим дорад. Маҳз бинобар ҳамин ҳам шӯрои директорони пажӯҳишгоҳи молиявӣ ба ҳамин зудӣ стратегияи мутахассисони он кор кардабаромадаро бинобар кӯмак ба ҷумҳурият қабул намуд, ки дар чаҳорчӯбаи он ҳамкорӣ оид ба вуҷуд овардани шароитҳои қулай барои инкишофи сектори хусусӣ, минбаъда ривоҷ додани инфрасохтори иқтисодӣ, кам кардани миқдори муфлисӣ дар кишвар дар назар дошта шудааст.

Маблағ бояд зиёд карда шавад

Созмони Милали Муттаҳид аз ҳукумати Тоҷикистон тақозо намуд, ки дар мубориза ба муқобили дар ҷумҳурӣ доман густурдани касалии СПИД маблағро афзун намояд. Чунон ки аз маърӯзаи Котиби генералии СММ Кофи Аннан бармеояд, ҳукумати Тоҷикистон дар мубориза ба муқобили ин касалии хавфноки замони ҳозира нисбати тамоми дигар аъзои Созмони Милали Муттаҳид камтар маблағ ҷудо кардааст. Котиби генералӣ таъкид менамояд, ки дар чорабиниҳо барои ташхиси СПИД дар Тоҷикистон ҳукумати ин кишвар соли гузашта танҳо 132 ҳазор доллар ҷудо намудааст. Барои муқоиса Белоруссия, ки дар рӯйхати 103 кишвари соли 2001 ба Декларатсияи оид ба ӯҳдадориҳо нисбати СПИД имзо гузоштаанд, ҷои аз охир дуввумро ишғол менамояд ва барои ин мақсад даҳ миллион доллар харҷ намудааст.

Тантанаҳо дар ватани Рӯдакӣ

Рӯзи мавлуди асосгузори адабиёти классикии тоҷик Абӯабдуллои Рӯдакиро дар ватани шоир васеъ қайд намуданд. Тантанаҳое, ки дар деҳаи Панҷрӯди ноҳияи Панҷакенти вилояти Суғд—ватани шоир баргузор шуданд, бахусус ҷолиб буданд. Дар он нафақат шоирон ва олимони вилояти Суғд, балки намояндагони зиёиёни эҷодкори кишварҳои Эрон, Афғонистон ва Русия иштирок намуданд. Чунон ки раиси ҷамъияти эҳёи Абӯабдуллои Рӯдакӣ Расул Ҳодизода зикр намуд, соли гузашта маркази тантанаҳо шаҳри Хуҷанд буд. Соли равон қарор шуд, ки тадбирҳои асосиро дар ватани шоир баргузор намоянд. Ба ин ҷо дӯстдорон ва мухлисони эҷодиёти Абӯабдуллои Рӯдакӣ даъват шуданд.

Мукофот ба соҳибистеъдоди наврас

Талабаи мактаби мусиқии Конибодом Рустам Турсунмадов барандаи ҷоизаи озмуни мусиқии вилояти Суғд дар байни соҳибистеъдодони наврас гардид. Дар даҳ соли охир миқдори талабагон дар мактабҳои мусиқӣ коҳиш меёбад. Чунон ки директори мактаби мусиқии маҳал зикр намуд, инро набояд натиҷаи кам гардидани завқу шавқ нисбати мусиқии касбӣ донист. Ин танҳо намоёнгари душвориҳои моддии ба миён омада мебошад, ки онҳо ба муассисаҳои миёнаи махсуси таълим ҳам бетаъсир намонданд. Ӯ қайд намуд, ки ин душвориҳо даргузар буда, солҳои наздик мактабҳои омӯзиши мусиқӣ ҳам чун дигар муассисаҳои маърифатӣ диққату эътибори ҷавононро бештар ба худ ҷалб хоҳанд кард.

ОМИ «Туркистон-пресс» ва «Вароруд».

Додо ҲОҶИЗОДА

Рӯзгори асрорангези Валӣ

(Охираш. Аввалаш дар шумораҳои гузашта).

Валии 37-сола пас аз мӯю ришашро тоза тарошида, мӯйлабашро кӯтоҳ намудан ба аскари сурхи 28-30-сола шабоҳат пайдо кард. Пилоткаро гӯё, ки аз сараш меафтода бошад, зуд-зуд рост мекард. Акнун ӯ ҳар намози бомдодро дар хонааш хонда, ба қисми ҳарбӣ меомад ва ҳар шом ба назди зану писари дусолааш—Хушнуд бармегашт. Вай тирандозиро аз автомату тапонча ёд гирифт.

Дар охирҳои моҳи ноябри соли 1942 қувваҳои таҷовузкоронаи Германия ҷумҳуриятҳои ғарбии Иттиҳоди Шӯравиро ишғол намуданд. Дар бешазорҳои Белорусия ва Украина боқимондаҳои башумори дастаҳои ҷангӣ бо мардуми маҳаллӣ муборизаи партизанӣ бурда, роҳҳои оҳан, техника ва иншооти ҳарбии немисҳоро метарконданд.

Самолёти ҳарбӣ ду нафар парашютчиро ба бешазор партофт. Баъд аз чор рӯз Валӣ бо сарбози рус хайрухуш карда, дуртар аз ӯ дар масофаи дусад-сесад қадам пинҳон шуд. Валӣ дар миёнаи роҳ ба нӯги чӯбе куртаи сафеди чиркинашро баст ва ҳамин ки суроби мошинҳои немисон пайдо шуданд, онро бардошт. Чор нафар немис бо фармони афсаре аз дасти Валӣ автомат ва ду милтиқро гирифта, дастҳояшро бастанд. Бо забони немисӣ ким-чиҳоро пурсиданд. Валӣ дар болои мошин: «рус капут!, рус капут!» гӯён мерафт.Аз рӯи афсонаҳои разведкачиён сарбози сурх Валӣ—писари бои аз тарафи давлати Шӯро ҷабру ситамдида, шахси хурофотпараст ва ҷинояткор будааст. Вай ду нафар сарбоз ва як нафар партизанро кушта, бо ин роҳ аз душманони худ қасд гирифтааст ва ба тарафи немисҳо гурехта рафтааст. Бояд, ки ӯ барои исботи суханҳояш ҳуҷҷатҳои ду ҷанговари «рус»-и куштаашро ба немисҳо нишон дода, худро диндараст, ҷабрдида ва омода барои мубориза бар зидди советҳо нишон медод.

Рӯзи чаҳорум ба назди ду афсари қоматбаланд ва як тарҷумони айнакдори турк бурданд. Онҳо тарҷимаи ҳоли Валиро (аз рӯи қиссаи дар боло қайдшуда) навиштанд. Дар охир гуфтанд, ки агар гуфтаҳои ӯ тасдиқ ёбанд, чи хуб, агар сохтаву дурӯғ бошанд, ӯро ба сагҳои гурусна мехӯронанд. Валӣ бори дигар ихтиёрӣ, ҳамчун довталаб ба тарафи немисҳо гузаштани худро такрор кард. Рӯзи дигар мошини болопӯш Валиро ба лагери консентрасионии асирон бурд. Дар он ҷо зиёда аз ду ҳазор асирони ҳарбӣ, вакилони миллатҳои гуногун нигоҳ дошта мешуданд. Аз хунукӣ аҳволи маҳбусон чунон вазнин буд, ки ҳар рӯз 45-50 нафарро ё ба қабристон ва ё ба беморхонаҳо мебурданд. Валӣ дар лагер якчанд нафар ҳамдиёри ӯзбеку тоҷикашро дид, аммо рози худро ба онҳо ифшо накард.

Тақрибан баъд аз ду моҳ Валиро ба назди роҳбари лагер даъват карданд. Дар он ҷо тарҷумони турк сухани афсари қоматбаландро тарҷума карда: «Шуморо табрик менамоем, ҷаноб, Шумо одами мо ҳастед», гуфта бо чеҳраи кушод даст дароз кард. Рӯзи дигар Валӣ ва ду нафар маҳбусро ба қисми ҳарбие оварданд, ки аз маҳбусони собиқи Шӯравӣ буданд.

Баҳори соли 1943-ро Валӣ дар Туркия, дар мадрасаи алоҳидаи динӣ гузаронд, ки дар он якчанд намояндагони давлатҳои хайрхоҳи фашистӣ таҳсил мегирифтанд. Ба Валӣ, ки саводи шашсолаи мадраса дошт, таҳсил мушкил набуд. Устодони мадраса аз ин воқиф гардида, ба роҳбари мадраса гуфтанд, ки Валӣ дониши мукаммали динӣ дорад ва дар ин ҷо хондани вай зарур нест. Тобистон ӯро барои хизмат ба Украина оварданд ва пас аз қасамёд кардан унвони майор дода, барои хизмат ба армияи доҳӣ — Гитлер, ба минтақаи Туркистонии немисҳо ба вазифаи ноиби имом таъин карданд.

Валӣ шахсан бо афсарони калони минтақа—Боймирзо Ҳайит, Саид Ҳакимзода ва Ҷӯра Туркистонӣ шинос шуд. Бо директиваи Гитлер ба роҳбарони қисмҳои минтақа ҳуқуқҳои калон дода, онҳоро бо либос ва хӯроквории афсарони калони СС (хадомоти махсуси бехатарии ҳарбӣ) таъмин мекарданд. Афсарони миллии қисмҳо метавонистанд ба сарашон салла (ҳатман бо нишони уқоби фашистӣ) банданд ва силоҳи дилхоҳашонро бигиранд. Барои зиёд кардани шумораи ҷанговарони минтақа дар назди онҳо вазифаи интихоб намудани номзадҳои нав аз байни маҳбусони мусулмон баҳри мубориза бар зидди душманони Германия меистод. Аз ин рӯ, мақоми Валӣ дар ин ҷо низ баланд буд. Акнун мебоист, ки ӯ дар бораи худ ва вазифаҳои қисмҳои минтақа ба марказ хабар диҳад ва алоқаро бо вай барқарор намояд. Ин кори мушкилро ӯ чунин ҳал кард. Ду нафар маҳбуси самарқандӣ ва як ҳамдеҳаашро, ки чанд рӯз пеш дар лагер дида буд, озод намуда, ба онҳо хӯрок ва либоси хуб дод. Онҳо бовар намекарданд, ки дар ин ҷо ба онҳо чунин шахси бузург ёрӣ расонда метавонад. Валӣ ҳангоми вохӯрӣ ба онҳо (ин ду моҳ давом ёфт) дар бораи худаш ва маҳбусон батафсил нақл карда, онҳоро бо роҳҳои ботлоқ ба тарафи бешазор фиристод, то ки дар бораи партизанҳо маълумот биёранд. Ин амалиёти нахустин ба гитлерчиён ҳам писанд омада буд. Баъд аз чанд рӯз аз тарафи гурӯҳҳои хуфиёнаи «беша» хабар омад, ки гурӯҳи ҷосусони минтақаи Туркистон дастгир шуда, маълумотҳои тозаро гирифтанд. Яъне ба даст афтоданд. Ин хабарро Валӣ бо афсӯсу надоматҳои сохта ба роҳбарони СС расонд.

Пас аз ҷорӣ намудани риштаи алоқа бо разведкаи партизанӣ дар давоми якуним соли ҷанг марказ аз Валӣ маълумотҳои тоза мегирифт ва он дар амалиётҳои ҷангӣ кор меомад. Моҳи марти соли 1945 ӯ аз Германия ба Туркия гурехта, моҳи апрел ба Қрим омад ва аз он ҷо ба Тошканд баргашт. Бо ҳамин қиссаи ҷангии ин тоҷики кӯҳистонӣ ба охир расид, аммо...

◆◆◆

Ӯ соли 1946 ба ҳузури ҳамсар ва фарзанди азизаш ба Навбаҳор баргашт. Рӯзи дуюм аз омадани хоини Ватан ва ҷинояткори ашаддӣ ба Кумитаи бехатарии давлат хабар доданд. Валиро кормандони идораи мазкур баъди ду рӯз озод карданд. Аз вай хоҳиш намуданд, ки ҳеҷ набошад ба муддати даҳ-понздаҳ сол ҷои зисташро дигар кунад. Валӣ ба амри онҳо амал кард. Вале аз ёру диёр дур зистан барои ӯ азоби алим буд. Баъди даҳ сол ба умеди он ки аз хотири ҳамдеҳагонаш кирдори ӯ фаромӯш шуда бошад, боз ба Навбаҳор омад... Боз шинохтанд. Боз хабар расонданд. Боз тарки зодгоҳаш кард.

Дар ҳаққи Валӣ мардум бисёр ривоятҳо мебофтанд. Мегуфтанд, ки илми ҷодуро медонад. Вагарна чаро ҳабсаш намекунанд. Ниҳоят, Валӣ Самад то синни 92-солагиаш дар яке аз деҳаҳои вилояти Намангон зист. Аз ҷиҳати моддӣ ҳаргиз парво надошт. Гӯё соҳиби ҳама чиз буд. Вале ботинан азоб мекашид. Ҳамдеҳагонашро қариб, ки ҳар шаб дар хоб медид. Валӣ дар ҳамин синну сол бори дигар ҳис кард, ки Ватан, зодгоҳи одамизод, дар он ҷое, ки хуни нофаш рехтааст, оғоз мегирифтааст.

Ниҳоят, Ўзбекистон мустақил шуд. Валӣ Самад хеле пир шуда буд. Ва ҳис кард, ки умраш ба охир мерасад. Дар синни 96-солагӣ ба зодгоҳаш омад. Онҳое, ки ӯро мешинохтанд, ҳанӯз нисбаташ нафрат доштанд. «То ба кай сирамро пинҳон карда мегардам. Шояд ду-се рӯз ё як-ду соли дигар умр бинам,—мегуфт Валӣ оҳи пурдарде кашида,—акнун фурсаташ омад».

Ин буд, ки фардои ҳамон рӯз аксари кӯҳансолони деҳаро ба хонааш даъват кард. Албатта, на ҳама омаданд. Меҳмонхона аз мӯйсафедону ҷавонони кунҷкоб пур буд, Валӣ Самад пеш аз зиёфат бо чашмони пурашк кандаканда гуфт:

«Сири давлатро фош кардан кори мардон нест, ҳамдиёрони азиз. Ман чанд соли умрамро ба хизмати давлати Шӯро бахшидам. Дарбадар гашта, хабарҳои тозаи душманони давлати Шӯравиро аз хориҷа ба Марказ мерасондам. Садҳо нафар ҳабсшудагони бегуноҳи Ўзбекистону Тоҷикистонро бо роҳҳои гуногун халос кардам. Хуллас, чанд сол ман одами давлат будам, на хоину на ҷиноятқор. Агар бовар кунед—ҳамин, агар не, метавонед ба идораҳои дахлдор муроҷиат карда, ҳасби ҳоли маро пурсед...»

Мӯйсафедону ҷавонони кунҷкоб, ки дар сари дастархони пурнозу неъмат менишастанд, сукут меварзиданд. Яке аз онҳо ба ҳар эҳтимол пурсид:

—Чаро аз ин хусус дар вақташ нагуфтед?

—Сири давлатро фош кардан хиёнат аст...

Валӣ Самад баъди ҳақиқати ҳолро гуфтан ҳамдеҳагони солхӯрдааш узр пеш оварданд. Минбаъд як пояшон аз хонаи ӯ канда набуд.

Валӣ Самад чанд сол қабл аз олам гузашт.

...Ман асли саргузашти ин инсони асилро аз се-чор мӯйсафеди қариб навадсолаи деҳа шунида ба ҳаяҷон омадам ва қалам ба даст гирифтам...

Аз таърихи ёдгориҳои меъмории кишвар

«Ӯрда»-и Қӯқанд

Дар гузаштаи на он қадар дур мисле ки «Бухорои шариф» мегӯфтанд, чун сухан аз болати Қӯқанд аст, изҳор менамуданд: «Хӯқанди латиф». Мисле дар Бухоро, дар доираи адабии ин шаҳр низ дар қарнҳои XVII-XIX даҳҳо адибони форсигӯ машғули эҷод буданд. Қӯқанд ҳам аз марказҳои тамаддуни Осиёи Марказӣ ҳисоб меёфт ва он имрӯз ҳамчун Бухорову Самарқанд, Тошканду Хева бо ёдгориҳои таърихии худ ба диёри мо азиз аст. Яке аз он меъмориҳо маҷмӯи «Ӯрда» аст, ки қароргоҳи волиён хони Қӯқанд—Саййид Муҳаммади Худоёрхон ба шумор мерафт.

Ӯрдаро саройи хон низ меномиданд. Он дар нимаи дуввуми асри 19 сохта шуда, дар ҳудуди чаҳор гектар доман густурдааст. Дар якчанд ҳавли наздик сад ҳуҷра ба тартиб ҷой гирифтааст. Чор самти қисми дохилии саройро айвонҳои муҳаккаму хушсохт печонданд. Дар ин қисм қабулхона (ё худ «саломхона»), ҳарамхона (ё худ «хазинахона») ва бинои масҷид, ки дар он уламои хос намоз мегузориданд, ҷой гирифтааст. Манзилҳое, ки дар он хон бо ҳарамони худ иқомат мекард, маҷмӯи биноҳое, ки «шоҳнишин» мегуфтанд, низ дар қисми дохилии сарой шинам афтодаанд.

Сарой аз ҷониби усто ва меъморони қӯқандӣ Мулло Суяркул, Усто Солеххӯча, ҳамчунин Усто Фозилхӯҷаи бухороӣ таҳти роҳбарии меъмори номӣ Мир Убайдулло бунёд гардидааст.

Пештоқ, дарвозахона ба толорҳои воридгоҳ, орошоти ҷолиб доранд. Панҷараҳои бохунари кандакорон мӯъҷизаҳо офаридаанд. Дар рӯзҳои мо дарвозаи нақшинкор аз тарафи устои гулдаст Қодирҷон Ҳайдаров ва шогирдонаш ҳушманд баромада, чизи пештарааш барқарор намудааст.

Қисми дохилии толорҳои берунӣ бо кошинҳои рангоранг ва гачкорӣ оро дода шуда, диққати ҳар зиёратгарро ба худ ҷалб менамояд. Гулнартоне, ки дар шифтҳост, низ назаррабост. Хошияҳое, ки бо муқарнасҳои ганҷ кашида шудаанд, аз диди баланду ҳунари волои устоёни наққошон гувоҳӣ медиҳанд.

Ба назар намуди анъанавии меъмории шарқонаро дар худ муҷассам намуда бошад ҳам, Ӯрдаи Қӯқанд, диққат нигарем, ифодагари услубҳои ба худ хоси меъмории Фарғона аст. Санъати нотакрор ва маҳорати ба худ хоси устоёни фарғонӣ Абдулло, Муҳаммадрасул, Ҳакимбой ва Суфӣ Йӯлдошхо дар нақшу нигори тозаи сарой ба назар расида, ҳар бинандаро ба худ мафтун мегардонад.

Саройи хон ё худ Ӯрда имрӯз осорхонаи кишваршиносист. Он гуна ки номзади илмҳои филологӣ, яке аз таҳқиқгарони ҷараёни адабии Қӯқанд дар асрҳои XVIII-XIX Ғафурҷон Эшмонов таъкид менамояд, Ӯрдаи Қӯқанд, ки ба зиёрати он хориҷиён низ зиёд меоянд, вақтҳои охир қиёфаи аслии худро боз барқарор намудааст.

Ноҳияи Зангиота ба шаҳри Тошканд ҳамшафат аст. Дар қисми ҷанубии пойтахт, 15-20 километр дуртар аз он ансамбли меъмории Зангиота воқеъ мебошад. Маҷмӯи ёдгорӣ бисёр хушнамуд. Чаро он ба номи «Ансамбли Зангиота» маъруф шудааст? Зангиота чӣ касе буд?

Зангиота оё зангӣ буд?

Зангиота аз тоифаи азизу авлиёҳост. Соли таваллудаш номаълум. Вафоташ дар сарчашмаҳои таърихӣ соли 1258 зикр ёфтааст.

Зангиотаро «пири подачиён» меноманд. Суоле пайдо мешавад: Чаро ӯ «зангӣ»? Балки ӯ аз зангиёни Африко буд?

Не, зодгоҳ ва иқоматгоҳи вай Тошканд буд. Зангиота аз тухмаи шахсиятҳои маъруф—аберан эшони Арслонбоб аст. Арслонбоб бошад, шояд ин ба хонандаи азиз маълум, устоди Аҳмади Яссавист. Зангиота сиёҳчурда буд. Сиёҳпӯстиаш боис шуд, ки ба вай «зангӣ» ё худ «занҷӣ» лақаб ниҳанд.

Зангиота чун тарғибгари тасаввуф ва пешвои намоёни дини ислом дар Мовароуннаҳр маъруфият пайдо кард. Мурид ва ихлосмандони зиёде дошт. Охири умр дар яке аз деҳаҳои ҳудуди ҳозираи Тошканд гузаронд ва дар вақте аз олам гузашт, ба шарафи ӯ он деҳаро Зангиота ном ниҳоданд. Оромгоҳи ӯро ҳамсараш Анбарбибӣ ба зиёратгоҳ табдил ёфт. Эътиқодмандони Зангиота дар атрофи мазори вай масҷид, хонақоҳ ва мадраса бунёд намуданд.

Баъдтар, дар миёнаҳои асри 15, атрофи оромгоҳ бо девор печонданд, дарвозахонаи гунбазнок сохтанд. Дар паси дарвозахона ду манораи хурд, дуртар аз он ва манораи калон қомат афрохт. Масҷиди нави айвоннок ва гунбази баланддор низ ба маҷмӯъ шукӯҳи тоза бахшид. Сутунҳои хиштнок ва равоқҳои забарҷад бо оҳанги нав Зангиотаро оро дода шуданд. Дар қисми шимолӣ-ғарбии оромгоҳ даҳсона, дар самти шимолӣ-шарқӣ бошад, боз як даҳсона ҷо гирифт, ки он вазифаи бароҳмадгоҳро адо мекунад. Дар се ҷониби дигари оромгоҳ ҳуҷраҳо батартиб мавқеъ ёфтаанд. Зиёратхона ва гӯрхона ғайр аз ҷои гирифта, болои онҳо бо гунбазҳои душона пӯшонда шудааст. Нақшҳое, ки дар қисми дохилии зиёратхона ва гӯрхона ба шифту деворҳо кашида шудааст, шоҳиди ҳунари воло ва санъати нотакрори меъмории ин ансамбли меъморист. Хоки Анбарбибӣ дар ҷанубтари мақбараи Зангиота аст.

Ансамбли меъмории Зангиота, ки яке аз ёдгориҳои нодири меъмории Осиёи Марказӣ ба шумор мерафт, дар замони салтанатҳои шӯравӣ ба филиали хонаи атеизми ҷумҳурӣ табдил дода шуда буд.

Имрӯз он ба асли худ баргашта ва чун дар рӯзгори мозӣ ба яке аз қадамҷойҳои муқаддас бадал ёфтааст.

Ш. МУҲАММАД.

Ба пешвози 900-солагии Абдулхолиқи Ғиждувонӣ

Ҳафт пир

(Давомаш. Аввалаш дар шумораи гузашта).

Ҳазрати Абдураҳмони Ҷомию Навоӣ, Алии Сафию Хоҷа Ориф ар Ревгарӣ, Алоуддин Аттору Хоҷа Порсо, Хоҷа Алӣ ар -Рометанию Саъдуддини Қошғарӣ, Хоҷа Аҳрору Маҳмуди Аъзам ва дигар алломаю авлиёҳо дар ҳаққи пири бузург Хоҷаи Ҷаҳон дар китобҳои худ сурату сирати ин шахси бузургро баён карда, кашфу кароматҳои ҳазратро овардаанд.

Рашҳаҳое, ки Ҳазрати Абдулхолиқи Ғиждувонӣ гуфтаанд дар асри XXI ҳам дастуруламали пиру муридони тариқати хоҷагони нақшбандия ҳисоб меёбад: 1. Ҳуш дар дам 2. Назар бар қадам. 3. Сафар дар ватан. 4. Хилват дар анҷуман. 5. Ёдкард. 6. Бозгашт. 7. Нигоҳдошт. 8. Ёддошт.

Рубоиҳои Ҳазрати Абдулхолиқ низ машҳур аст:

Аз шӯҳрати хеш нафсро дод мадеҳ,
Худро ба миёни мардумон ёд мадеҳ.
Камному нишон бошу дигар дер макун,
Зинҳор, ки дини хеш барбод мадеҳ.

***

Гар дар дилат аз касе шикоят бошад,
Дарди дили ту аз ӯ бағоят бошад.
Зинҳор ба интиқом машғул машавӣ,
Бадро бадии хеш кифоят бошад.

***

Саттори ҳама уюб бояд будан,
Ғамхори ҳама қулуб бояд будан.
Гар дар талаби ризои Холиқ бошӣ,
Бо халқ ба хулқи хуб бояд будан.

***

Чун мегузарад умр камозорӣ беҳ,
Чун медиҳадат даст накӯкорӣ беҳ.
Чун киштаи худ ба дасти худ медаравӣ
Тухме, ки накӯтар аст агар корӣ беҳ.

***

Аз хислати бад агар муҳаззаб бошӣ.
Бо халқи ҷаҳон ҷумла муаддаб бошӣ.
Бо неку бади ҷаҳон ба раҳмат мебош,
То назди Худо абди муқарраб бошӣ.

Ҳоло дар зиёратгоҳи Ҳазрати Абдулхолиқи Ғиждувонӣ як маҷмӯи бузург барпо мешавад. Баъд аз ташрифи сарвари давлатамон дар ин ҷои табаррук мақбара, масҷиди ҷомеъ, ҳавз, боғи калон барпо гардид. Асарҳои Ҳазратро олимон тадқиқ ва ташвиқ карда ба нашр супурдаанд. Олимони Бухорои Шариф низ китобҳои Абдулхолиқи Ғиждувониро аз забони тоҷикӣ ба ӯзбекӣ тарҷума кардаанд.

Мо бояд фаромӯш накунем, ки муҳибу муридони Ҳазрати Хоҷаи Ҷаҳон дар Ҳиндустону Покистон, Олмону Англия, Малайзияю Амрико ҳастанд.

Соли ҷорӣ 900-солагии Ҳазрати Абдулхолиқро дар миқёси ҷаҳон ҷашн хоҳем гирифт.

Оре, тариқати Ҳазрати Абдулхолиқ, ки некию хубӣ, меҳру мурувват, инсондӯстию сулҳ, ватанпарварию некбиниро дарбар мегирад, ҷовидонист.

2. Хоҷа Ориф ар Ревгарии Моҳитобон (қ.с).

Алии Сафӣ дар «Рашаҳот айнул ҳаёт» мефармоянд, ки эшон (яъне Хоҷа Ориф ар Ревгарӣ хулафои чаҳоруманд аз халифаҳои Хоҷа Абдулхолиқ қ.с. Мавлуд ва мадфуни эшон Ревгар деҳест аз деҳҳои Бухоро бар шаш фарсанг шаръӣ ва аз он ҷо то ба Ғиждувон як фарсанг шаръист ва силсилаи нисбат ва иродати Ҳазрати Хоҷа Баҳоуддин қ.с. аз миёни хулафои Ҳазрати Абдулхолиқ Ғиждувонӣ ба хидмати Хоҷа Ориф мерасад қ.с.

Дар манбаъҳо зикр шудааст, ки Ҳазрати Хоҷа Ориф ар Ревгарӣ зиёда аз 100 сол умр дидаанд.

Деҳи Ревгар дар ноҳияи Шофиркон аст. Соли 1993 бо марҳамати Аллоҳ таоло китоби «Орифнома»-ро ёфтем. Муаллифи ин асар чи хеле ки дар боло зикр шуд, Хоҷа Ориф ар-Ревгарӣ мебошанд. Китоби «Орифнома»-ро аз Покистон Зулфиқор Аҳмад Нақшбандӣ, ки яке аз пешвоёни тариқати Нақшбандия ҳисоб меёбанд, оварда ба имом-хатиби масҷиди Калон Ҳоҷӣ Ҷонмуҳаммад Гулов ҳадя карданд. Ҳоҷӣ Ҷонмуҳаммад ин китобро ба мо доданд. Ин асарро ба забони ӯзбекӣ тарҷума ва нашр кардем (Хоҷа Ориф-ар Ревгарий. «Орифнома», Тошкент, «Наврӯз» нашриёти 1994 йил) Худоро шукр, ки гавҳар ба ватани худаш омад. Нафаси муборакии Хоҷа Ориф ба Бухорои Шариф расид. Овози муборакии Ҳазрат ба гӯши фарзандон расид. Мо аз ҳикматҳои ҳазрат баҳравар шудем.

«Орифнома» як шадда гавҳар аст, ки афкори фалсафӣ, педагогии Хоҷа Орифро дарбар гирифтааст. Аз асар маълум мешавад, ки Хоҷа Ориф донишманди бузург, нависандаи беҳамто, муаррих, мураббии беназир будаанд. Баъд аз мутолиаи ин асар рӯҳи кас тағйир меёбад, чашмҳои дил во мешаванд.

Дарвоқеъ, мо намедонистем, ки аз барои чӣ мардум ба назди мазори ин бузургон ба зиёрат меоянд. Ҳатто бо тӯпу туфанг дар вақти империяи сурх пеши роҳи зиёратчиёнро гирифта нашуд. Оре, рӯҳ дар меҳроб парвоз мекунад. Парвози рӯҳро на тӯпу туфанг ва на таҳдид садди роҳ шуда метавонад.

Хоҷа Ориф Моҳитобон дар «Орифнома» менависанд: «Аюҳал ориф! Тоире, ки бори гарон марбут (баста шуда) буд тайрон натавон намуд. Соликеро, ки алойиқ бисёр бошад чӣ гуна дар фазои байдои лоҳутӣ (илоҳӣ) парвоз хоҳад намуд ва қадам дар бодияи талаб хоҳад ниҳод.

Аюҳал ориф! Шайтони лаъин ҳар бомдод ба ориф мегӯяд, ки имрӯз чӣ хоҳӣ хӯрд? Дар ҷавоб мегӯяд, ки марг. Боз мегӯяд, ки чӣ хоҳӣ пӯшид? Дар ҷавоб мегӯяд, ки кафан. Боз мегӯяд, ки куҷо хоҳӣ буд. Дар ҷавоб мегӯяд, ки дар гӯр.

Аюҳал ориф! Мабдаи туркис соликин ва мифтоҳис саодати амриддин тавба аст. Пайғамбар с.а.в. мефармояд, ки шахси тавба карда бегуноҳ аст. Зеро тавба гуноҳро мешӯяд.

Ҳақиқати маънии тавба руҷӯъ аз тариқи бӯъд ба сӯйи тариқи қубур аст.

Аюҳал ориф! Бидон, ки ҳол нозук аст ва аҳвол ва мавоҳиби ӯст таборак ва таоло ва аммо мақомот макосиб толиб аст, ки сабаби сайъ ва таваҷҷӯҳ ва касрати риёзиёт ва муҷоҳидот ва танзиҳот ва ҳасоили замима ва иттисоф ба ҳасоили ҳамида дараҷа ба дараҷа тараққӣ намуда ба мартабаи камол ва шарафу висол мерасад. Аммо дар асно соликро аввалан ваҷд, ки муқаддимаи кашф аст ва кашф, ки муқаддимаи маърифат аст ва маърифат, ки муқаддимаи мушоҳида аст ба мавокиботи ғайбӣ мерасад ва ҳар гоҳе ки ҳиҷобҳо муртафеъ шавад, мушоҳида айни маоина мегардад.

Аюҳал ориф! Бандаро ҳарчанд дараҷаи қурбат ва мартабаи муҳаббат ба ҷаноби Ҳазрати Аҳадият муяссар шавад, заррае аз ибодати Ҳазрати бори Таоло аз зиммаи он соқит нагардад. Ҳушёр бош, ки ин анбиёи алайҳимуссалом бо вуҷуди қурбат ва рифъати дараҷот амру наҳй дар зимами онҳо бештар аз дигарон собит ва лозим буда соқит нагардида».

Зиёратгоҳи Хоҷа Ориф ар Ревгарӣ дар маркази шаҳри Шофиркон аст. Дар замони Иттифоқи собиқ Хоҷа Ориф ва ҳавзе, ки дар ин маҷмӯа буд, вайрон карда шуд. Соли 1997 ҷомеъи бузург ва соли 2003 ҳавзро бино карданд. Маҷмӯаи зиёратгоҳи Хоҷа Ориф обод аст, китоби «Орифнома» соли 1997 ба забони олмонӣ тарҷума шуд ва дар Олмон дар маҷаллаи «Дер Моргенштерн»эълон гардид. Нақшбандиҳои олмонӣ аз ҳикматҳои Хоҷа Ориф баҳравар шуданд.

3.Ҳазрат Хоҷа Маҳмуд Анҷир Фағнавӣ қуддиса сирриҳу-муршиди тариқат, валиюллоҳ, донишманди бузургест.

Хоҷа Маҳмуд дар ноҳияи Вобканд (вилояти Бухоро) дар деҳаи Анҷир (Фағнӣ) таваллуд ёфта, дар ҳамин ҷо марҳум шуданд. Ҳоло ин зиёратгоҳи табаррук дар ҳудуди хоҷагии ширкати ба номи М. Ҷӯрабоев воқеъ аст.

Дар «Рашаҳот айнул ҳаёт» оварда шудааст, ки Хоҷа Маҳмуд афзал ва акмал асҳоби Хоҷа Орифанд ва аз миёни асҳоби Хоҷа Ориф ба хилофат ва иршод мумтоз буданд.

Касби Ҳазрати Маҳмуд гилкорӣ буд. Ҳазрат аз маоши худ ба бевову-бечорагон, ғарибон, ятимон хайр мекарданд.

(Давом дорад).

Санҷиши қалам

Рӯзи фаромӯшнопазир

Баъди занги охирин, баъди гирифтани номаи камол, ки роҳхати аввалин ба ҳаёти мустақилона мебошад, ба ҷои ин, ки шодию хурсандӣ кунам, ногаҳон вуҷудамро ҳиссиёте зер кард, ки аз гиря худро дошта натавонистам. Лаҳзае аз пеши назарам он, ки минбаъд ба мактаб намеояму дар синфхонаҳои фароғу равшан бо шарикдарсонам аз муаллимони бароям азиз сабақ намегирам, дар танаффусҳои байни дарсҳо бо дугонаҳоям оиди орзуҳои ширин гуфтугӯ намекунаму асрори дил изҳор наменамоям, гузаштанд. Бо ин андешаҳо чӣ тавр ба хона омаданамро надониста мондам...

Ҳаёт аҷиб будааст. Бар ин хотираҳои маҳзун он умеду ниятҳое, ки дар қаъри дилам маҳфуз буд, боло омаданд. Ман ҳам чун ҳамсиннонам дар оянда соҳиби касбу ҳунар шуда ба ривоҷу равнақи кишвар ҳиссагузорӣ карданро мақсад дорам.

Нияти деринаам—касби журналистиро азбар намуда, шукуфонии диёри азиз, меҳнати бунёдкоронаи ҳамватанонамро ба қалам додан аст. Орзуи шинос гаштан бо тарзи ҳаёти ҳамсиннони хориҷӣ низ аз орзуҳои деринаам мебошад. Ин орзую ҳавас маро ба Донишгоҳи давлатии забонҳои хориҷии Ӯзбекистон, аниқтараш ба факултети журналистикаи он овард. Баъди супурдани имтиҳон (сӯҳбати хосса оиди касби журналистӣ, саволу ҷавобҳои тест) шукри худо, донишҷӯи ин даргоҳи олӣ шудам. Инак, ба сӯи орзуҳои нек қадами аввал гузоштам. Инак, дирӯз дар донишгоҳи мо ҳам «Рӯзи қасамёд»-и донишҷӯён шуда гузашт. Ин тадбир дар факултетҳои филологияи олмонӣ, франсавӣ, испанӣ, англисӣ ва дар факултети мо—журналистикаи байналхалқӣ низ бо тайёрии калон ба таври фаромӯшнопазирона гузашт. Бар он қасам ёд кардем, ки бо хулқу таҳсили аъло мутахассиси ба Ватан содиқ шуда ба камол мерасем.

Тадбири ҳаяҷонбахшро ректори донишгоҳ Ғайрат Баҳромович Шоумаров кушода ононеро, ки лоиқи номи донишҷӯӣ гаштаанд, сидқан табрик гуфт. Бояд гуфт, ки он бо ташаббуси клуби «Ҷавонони асри XXI»-и ҳаракати иҷтимоии ҷавонон—«Камолот»-и донишгоҳ ба амал омад. Ректор донишҷӯёни навқабулро табрик гуфта, дар илмомӯзӣ бурдбориҳо таманно кард. Дар рафти «Рӯзи қасамёд» ба ғолибони иншоҳое, ки дар мавзӯи «Ман барои равнақи ватанам чигуна ҳиссагузорӣ дорам» мукофотҳо супурда шуданд. Дар байни онҳо Ҳилола Файзуллоева, Беҳзод Мамадиев, Сурайё Мансурова, Беҳзод Фазлиддинов буданд. Онҳо ба гирифтани ҷоиза ва ифтихорнома сазовор гаштанд.

Ниҳоят навбат ба ҳаваскорони санъат расид. Ҷоизадори мукофотҳои ба номи Зулфия ва «Ситораҳои камолот» Фирӯза Ҷуматова бо рақсҳои ҷаззоби худ ҳамаро шод гардонд. Сипас суруду ялла танинандоз гашт. Дастаҳои «Ситораҳои умед», «Афсона», «Интро» бо барномаҳои тозаву тари худ ба аҳсанти ҳозирон сазовор гаштанд.

Тадбири барои ҳар яки мо азизу фаромӯшнопазир бо суруди «Ватан» хотима ёфт. Рӯзҳои аввали талабагиамон бо шодию хурсандӣ оғоз ёфт.

Назокат БОБОҚУЛОВА, донишҷӯи соли аввали факултети журналистикаи байналхалқии Донишгоҳи давлатии забонҳои хориҷии Ӯзбекистон.

Дар ноҳияи Бектемири Тошканд барои аҳолӣ қулайиҳои хуб фароҳам оварда мешавад. Ин кор махсусан дар маҳаллаи «Миришкор» бештар ба назар мерасад. Дар ин ҷо сехи дӯзандагӣ, сартарошхона ба халқ хизмат мерасонад. Дар назди бинои истиқоматии бисёрқабата бо усули ҳашар майдончаи варзишии бачагона ба истифода супурда шуд. Алҳол дар ин ҷо хурдсолон бо тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш шуғл меварзанд.

***Дар суратҳо: 1.** Дӯзанда **Фирӯза Умархӯҷаева. 2.** Майдони варзишии бачагона.*

Суратгир: Р.АКБАРАЛИЕВ.

Зарар ба экология — зарар ба иқтисодиёт

Истеҳсолот аз табиат 100 воҳиди шартии моддаҳоро гирифта, на бештар аз 3-4-и онҳоро истифода менамояд, боқимондаро бошад, ба сифати моддаҳои муфлисшуда ва ахлот ба муҳити атроф мепартояд. Дар конфронси байналхалқии Тошканд, ки таҳти унвони «Экология, маънавият, маданият: таърих ва замони ҳозира» баргузор гардид, ин ва дигар маълумоти ташвишовар ба забон гирифта шуданд.

Дар кори он депутатҳои Олий Маҷлис, арбобони номии илм, фарҳанг ва дин, намояндагони созмонҳои байналхалқӣ, ҳайати дипломатие, ки дар Ӯзбекистон номнавис шудаанд, иштирок карданд.

—Вазъияти мураккаби экологии ҷаҳон аз он ҷумла Осиёи Марказӣ аз бисёр ҷиҳат ба муносибати инсоният, ҷамъият ва табиат вобаста аст. Конфронс бояд маданияти экологии ҳар як инсонро бо истифода аз суннатҳои маънавии мардум ба сатҳи баланд бардорад,—гуфт дар сӯҳбат бо хабарнигори ОИ «Туркистон—пресс» раиси Бунёди байналхалқии ЭКОСАН Юсуфҷон Шодиметов.

—Дар вазъи кунунии иқтисодии ҷумҳурӣ давлат имкон надорад, ки баҳри ҳаллу фасли мушкилоти экологӣ маблағи зарурӣ ҷудо намояд. Алҳол барои ин соҳа танҳо 1-2 фоизи даромади умумии маҳсулот ҷудо карда мешавад. Таҷрибаи кишварҳои Иттиҳоди Аврупо,ИМА, Ҷопон собит менамояд, ки хароҷоти ин соҳа самараи хуби иқтисодӣ медиҳад. Инро ҳоли ҳозир роҳбарони вазорату идораҳо, корхонаҳо ва тадбиркорон сарфаҳм меравард. Вале бо вуҷуди ин сатҳи маданияти экологӣ хеле паст аст,—қайд намуд раиси бунёди ЭКОСАН.

Вай ҳамчунин иттилоъ дод, ки соли 2003 бо кӯмаки ҳукумати Ӯзбекистон, созмонҳои байналхалқӣ ва кишварҳои хориҷӣ баҳри мӯътадил гардондани вазъияти экологии асосан Наздиарал 20 миллион доллари Амрико сарф гардид. То охири соли равон барои татбиқи лоиҳаҳои мавҷуда истифодаи боз 80 миллион доллари Амрико дар назар дошта шудааст.

Дар конфронс оид ба маданияти экологӣ дар суннатҳои Ӯзбекистон, Қирғизистон, Русия ва Миср маърӯзаҳо шунида шуданд. Дар вохӯрӣ тавсияҳое қабул гардиданд, ки ба кӯмаки сохторҳои давлатӣ, созмонҳои ҳукуматӣ ва ғайриҳукуматӣ, иттиҳодияҳои эҷодӣ, марказҳои маданиву маърифатӣ, пажӯҳишгоҳҳои илмию тадқиқотӣ, маърифатгоҳҳо, идораҳои динӣ ва расонаҳои ахбори оммавӣ дар ташаккули фаҳмиши экологӣ ва маданияти аҳолӣ равона гардидаанд. Эҳёи суннатҳои мардумӣ дар муносибат бо табиат вазифаи онҳост. Дар ин маврид бояд ба харҷи сарфакоронаи об дар истеҳсолот ва маишат ҳифзи сифати захираҳои замин барои таъмини ҳаёти ҷамъият ва инкишофи он диққату эътибори махсус дода шавад.

ОМИ «Туркистон-пресс».

Ӯ ба мо чӣ мегӯяд?

(Қайдҳо дар ҳошияи китоби нашрнашудаи Нор Остонзода).

Нор Остонзода фарзанди арҷманди шаҳри Самарқанд аст. Вай дар ҳамин ҷо зода шуда, тарбият ёфта ба камол расидааст. Аз шогирдони фаъоли Донишгоҳи давлатии ба номи Алишер Навоӣ буд ва баъди хатми факултаи филологияи тоҷики ин донишгоҳ ҳамчун ходими матбуот, рӯзноманигори ботаҷриба ва низ нависандаи ҳикояҳои хуб беш аз чил сол аст, ки ба халқу ватан хидмат мекунад. Фаъолияти меҳнатиашро ҳамчун ходими адабӣ ва мудири шӯъба дар рӯзномаи «Овози тоҷик» («Ҳақиқати Ӯзбекистон»-и пешина) шурӯъ карда, баъди чанд соли хидмат дар ин идора ба Самарқанд меояд ва муддати бист сол дар вазифаи муҳаррири шӯъбаи тоҷикии Кумитаи телевизион ва радиошунавонии ҳокимияти вилояти Самарқанд кор мекунад. Аз соли 1989 то соли 1996 ба сифати сармуҳаррири рӯзномаи «Овози Самарқанд» фаъолият намудааст.

Нахустин чизи чопкардаи ӯ шеъре будааст бо номи «Ба омӯзгорам», ки ҳанӯз соли 1957 дар «Газетаи муаллимон» нашр шуда буд. Баъдтар аввалин ҳикояаш «Воқеаи табар» (1958) чоп шуд. Аз ин таърих сар карда Нор Остонзода илова ба фаъолияти рӯзноманигорӣ ба навиштан ва нашри ҳикоя низ машғул аст. Ҳикояҳояш, аз ҷумла ҳикояи «Муғҷа» ва «Ҳақиқат» дар маҷаллаи бонуфузи «Садои Шарқ» низ чоп шудаанд. Худи нашри муттасили ҳикояҳояш дар матбуоти Тоҷикистону Ӯзбекистон далели эътирофи ҳунари нависандагии ӯст.

Дар ҳикояи «Табрик» нависанда як лаҳзаи амали персонажҳояш Манзур Фидоӣ ва раиси тӯй Доро Вафоро муҷассам сохтааст. Амал ва кирдори насанҷидаи ин ду дар ҳақиқат хандаовар ва сазовори истеҳзост. Чун ҷавҳари одамияташон костааст, ҳатто дар рӯзи муроди фарзандони соҳибтӯйҳо чӣ гуфтану чӣ шуниданашонро намедонанд. Дар маъракаи тӯй ба наҳзанӣ ва ошкор сохтани сифатҳои ғайриинсониашон машғул мешаванд. Муаллиф бо ин усули тасвир ду нишон дорад: яке ошкор сохтан ва намудани сифатҳои инсонии ҳар ду персонаж, дигаре маҳкум сохтани рафтор ва сухани ноҷост, ки низ ин ду персонаж ба ин ҷурм муттаҳам ҳастанд. Дар вақти навиштани ин ҳикоя шояд мантиқи инкишофи сюжет ба муаллиф чандон нанамудааст, ки бештар ба ошкор сохтани хислати персонажҳо диққат додааст. Хонанда ҳикояро хонда, метавонад пурсад, ки наход раиси тӯй вазифаашро як тараф monда ба наҳзанӣ ва ошкор сохтани қаллобии меҳмони тӯй машғул шавад? Нависанда метавонад бо итминон ҷавоб диҳад, ки оре, дар зиндагӣ инчунин Доро Вафою Манзур Фидоиҳо ҳастанд ва хуб шудааст, ки ду қаллоб, ду манфиатҷӯ худро шармандаи халоиқ сохтаанд ва халоиқ низ (аҳли тӯйхона) ба тарзи худ аз кирдори онҳо панд хоҳанд гирифт.

Агар дар ҳикояи зикршуда нависанда масъалаи ахлоқ ва фасодкории инсонро дар ҷамъият ба миён гузошта бошад, дар ҳикояи «Гулҳои паси панҷара» мо паҳлӯи дигари воқеиятро мебинем. Аз ин ҷиҳат рӯи сухани нависанда ҷониби имрӯз низ ҳаст. Шамолов тимсоли чунин роҳбарони худкомест, ки ҷамъият ва давлат барояшон шароити хуберо фароҳам меовард, бинобар ин ҳам онҳо бо дасту дандон вазифаро дошта гирифтаанд. Дар тасвири нависанда Шамолов шахсиятест, ки эътибор надорад. Ҳатто баробари аз вазифа озод шудан эътибори инсониаш низ аз байн меравад ва ронандае, ки ҳамеша дар хидмати ӯ ва аҳли хонадонаш буд, ӯро ба як пул намегирад. Ин гуна роҳбарон буданд, ҳастанд ва шояд боз пайдо шаванд, вале таъкиди нависанда бар ин аст, ки онҳо дар ҳама маврид боиси таъна ва талху пичинги мардум хоҳанд буд.

Нор Остонзода ба масъалаҳои фасоди ахлоқӣ, давлатфиребӣ, ҳаққи мардумхӯрӣ ва ғайра дар ҳикояҳояш бештар диққат додааст. Ин барои рӯзноманигоре, ки солҳои дароз дар матбуот кор карда, бо баду неки рӯзгор рӯбарӯ шудааст ва гоҳо мубориза ҳам кардааст, ҳолати табиист. Дар ҳикояи «Балои ҷон» Зулфиқор Тулфоров саги аҷалрасидаеро мемонад, ки меҳроби масҷидро олудааст. Нафси бад, ки ӯро ба роҳи мардумфиребӣ андохт, саранҷом зиндагиашро низ талх кард ва ӯ маҳбасӣ шуд. Дар ҳикоя хонанда ба соддагӣ ва ноустувории чунин инсон механдад. Худи персонаж низ дармеёбад, ки сад нӯш ба як неш намеарзидааст. Муаллим буд, маоши миёна дошт, зиндагиаш ором буд. Даромади бедарди миён ӯро паси панҷара бурд ва акнун аз ҳифоли девори маҳбас бо ҳасрат ба зану фарзандонаш менигарад. Албатта, гармии сухани муаллиф таъсири воқеияти оддӣ, вале шудании рӯзгорро ба дили хонанда мегузаронад, тири нависандаро ҳадафгир месозад.

Дар муқобили ин гуна персонажҳои ношоиста, нависанда Абдуқаҳҳорамак барин одамони ҳалолкору ҳалолхӯрро мегузорад, ки бинои зиндагӣ бо ин гуна касон устувор аст. Абдуқаҳҳор-амак персонажи ҳикояи «Лампочка» аз он ки кормандони идораи савдо қаллобӣ мекунанд, норозӣ шуда, ба идораи рӯзнома мактуб менависад. Саранҷом идораи рӯзнома мактубро ба касе мефиристад, ки Абдуқаҳҳор аз болои ӯ шикоят карда буд, кормандони идораи савдо ба ӯ ришва пешниҳод мекунанд, то аз даъвояш гузарад. Вале Абдуқаҳҳор ин таклифи онҳоро рад мекунад.

Дар ҳикоя муаллиф мардумфиребону чоплусонро таъна мезанад ва таъкид мекунад, ки ин қабил одамон ба чашми мардум ва давлат хок мепошанд.

Дар ҳикояи «Дору» одамони баландмартаба, ки гӯё ҳама аҳли илм ҳастанд, дар пастӣ аз ин ҳам фаротар мераванд. Онҳо на фақат ҳаром меёбанду ҳаром мехӯранд, балки шӯҳрату номро низ бо роҳи ҳаром ба даст овардани мешаванд. Роҳбари илмиаш директори институт ва дигар мақомоти илмӣ бо роҳи ғайри машрӯъ тадқиқоти илмии корманди институти зироат Илов Илабоеви яҳудиро мехоҳанд аз худ кунанд. Вале ин марди илм ҳуҷҷатҳои хаттиро нобуд сохта, моҳияти аслии тадқиқоташро дар соҳаи баланд кардани ҳосилнокии пахта бо сараш ба хориҷа мебарад ва дар он ҷо амалӣ месозад. Аз паси ин сатрҳо нависанда ба онҳое писханд мезанад, ки бо чунин амали мардумфиребӣ кору зиндагӣ доранд.

Одаме, ки ба зиндагӣ ва одамон дилаш месӯзад, чунин менависад. Ҳар чизи бад ӯро ноором месозад. Ӯро ҳамеша суоле озор медиҳад, ки чаро одамон роҳи дуруст ва ҳалоли зистанро машрӯъ намедонанд?! Чаро дидаву дониста бо ҳавои худкомию бадномию тамаъкориву ришвахорӣ худашонро ба фасоди ахлоқӣ мекашанд ва бо ин ҳам худашон, ҳам зиндагиро хор месозанд.

Ҷумъақул ҲАМРОЕВ, номзади илми филология, дотсент.
Ш. САМАРҚАНД.

Таъбири хобҳои Шайх Санъон

(Аз ҳикояти «Шайх Санъон»-и Фаридуддин Аттор)

Адабиёти форсӣ тӯли қуруни зиёд ҷавҳари аслии хешро бо зевари ҳикамҳи қуръонӣ пероста, дар партави каломи Худованд пурбор гардидааст. Ағлаби шуаро ҳадафи аслии хешро аз ҳамду санои Худованд шурӯъ намуда, бо шукргузорӣ хотима додаанд. Дар натиҷа аз партави Қуръони азимушшаън ашъори шуарои форсизабон мазомини касире кашф намуда, пазиро ва ғанӣ гардидааст. Аз ин ҷост, ки ҳамин нусрату нузҳати оёти қуръонӣ ва аҳодиси набавӣ аз маърифатгари ашъор огоҳии комиле аз Қуръон ва аҳодисро талаб менамояд, ки ба дарки матлаби шоир бирасанд.

Аз ин лиҳоз ҳамеша шореҳон зимни шарҳу басти матнҳои адабӣ кӯшидаанд, ки ояҳои Қуръон ва ҳадисҳои набавиро чун муҳимтарин меъёри фаҳми матолиби шоир қарор диҳанд.

Фаридуддин Аттор ҳам аз партави каломи худованд сухани худро зиёда баҳравар гардонида, ҷони ашъорашро минҷумла—асараш «Мантиқ—ут—тайр»-ро бо анвори оёти раббонӣ мунаввар сохтааст.

Маълум, ки афкори Аттор аз андешаҳои рамзӣ пурбор буда, шоир огоҳ аз улуми динӣ, таълимоти фалсафӣ ва ирфонӣ аст.

Парвардигор ба пайғамбарони худ мӯъҷиза ва ба валиёни худ кароматҳо ато намудааст.

Аз таърихи Ислом ва тасаввуф маълум аст, ки кашфу кароматнишондиҳӣ аз тарафи он фардҳое зоҳир мегардад, ки рӯҳи поку ақли комил ва эътиқоди мустаҳкам дошта бошанд.

Модом, ки чунин аст Шайх Санъон ҳам шахси баркамол буда, қисмату қадари худро дар тарозуи хоби дидаи худ баркашида амал намудааст. Ана, ҳамин муаммои «Тақдири азалӣ» дар ҳикоят баръало намоён аст. Маълум аст, ки хобҳоро ба ҳолатҳо, хелҳо қисмат мекунанд ва қисми ками онҳо хобҳои рост ба шумур меравaнд. Ҳангоми таҳлили ҳикоя ба чунин ақида омадем, ки хобҳои Шайх Санъон хобҳои рост ба шумор мераванд.

Аттор ин ҳолатро чунин ба қалам додааст:

Гарчи худро зиндаи асҳоб дид,
Чанд шоме ҳамчунон дар хоб дид.
К-аз Ҳарам дар Рум афтодӣ мақом,
Саҷда мекардӣ бутеро бардавом.

Аз мисраъҳои болоӣ маълум аст, ки Шайх Санъон такрор ба такрор хоб мебинад, ки аз Каъбатуллоҳ сӯи Рум рафтаасту бутеро саҷда дорад. Шайх Санъон сахт ҳайрон мешавад ва изтироби номаълуме ӯро беқарор месозад:

Чун бидид ин хоб бедори ҷаҳон,
Гуфт дардову дареғо, к-ин замон.
Юсуфи тавфиқ дар чоҳ уфтод
Уқбаи душвор дар роҳ уфтод.

Шайхи валитабъ баъди дидани хоб дуру дароз дар худ андешид. Дарк намуд, ки бар сари ӯ мушкили сахте омад. Аз оқибати кор андеша дошт, лекин чӣ илоҷ? Фаҳм намуд, ки дину имони ӯ дар хатар аст. Машаққатҳои сахт садди роҳанд. Роҳи халосӣ меҷуст:

Менадонам то аз ин ғам ҷон барам,
Тарки ҷон гуфтам агар имон барам.

Дар худ меандешид, ки агар ҷонамро раҳо кунам, аз имон ҷудо гардиданам аниқ, агар имонро наҷот диҳам, бо ҷон бояд видоъ гӯям.

Нест як тан дар ҳама рӯи замин,
К-ӯ надорад ӯқбае дар раҳ чунин.

Аз хаёли Шайх мегузашт, ки шояд дар рӯи олам одаме ёфт нашавад, ки ба чунин ҳолати вазнине, ки ӯ гирифтор аст, андармон бошад.

Баъди андешаҳои дуру дароз Шайх ба хулосае омад, ки агар аз оқибати кор хабардор шуданӣ бошад, ба ҳамин хобҳои дидааш қаноат ҳосил намуда аз паси санҷиши сарнавишташ гардад, то дуру дароз дар ин фикру хаёл набошад:

Охируламр он ба дониш устод,
Бар муридон гуфт корам уфтод.
Мебибояд рафт сӯи Рум зуд,
То шавад таъбири ин маълум зуд.

Ахиран, Шайхи донишманд бар муридони худ муроҷиаткунон гуфт, ки бар ман коре баромад, бояд сӯи Рум равона гардам.

Ҳамин тариқа Шайх ба хоби худ амал намуда, сӯи Рум равона мешавад ва он чизе, ки дар хоб дида буд, амалан ба вуқӯъ мепайвандад.

Дар ҳикоят натанҳо Шайх хоб мебинад, инчунин шогирди содиқи Шайх ва духтари тарсо ҳам хоб мебинанд.

Муриди Шайх, ки ҳангоми сафари устодаш дар сафар буд, омада, аз воқеаҳо хабардор гашта, дигар муридони Шайхро маломат карда, аз паси Шайх равона мегардад.

Чиҳил шабонарӯз дар тоату ибодат сафар карда хоб мебинад:

Баъди чил шаб он муриди покбоз,
Буд андар хилват аз худ рафта боз.
Субҳидам боде баромад мушкбор,
Шуд ҷаҳони кашф бар дил ошкор.

Ҳамин тариқа дар хоб Пайғамбар Муҳаммад мустафоро мебинад. Муриди содиқ ба ҳазрати рисолатпаноҳ арзи ниёз намуда, баҳри раҳоии устоди худ наҷот металабад.

Мустафо башорат медиҳад, ки Шайх аз банд озод гашта, имони худро дарёфт намуд. Муридон бо шавқу завқи беандоза ба пешвози устоди худ мераванд. Шайхро аз вартаи ҳалокат наҷотёфта дида, хурсанд мешаванд. Ҳама сӯи Каъбатуллоҳ равона мегарданд.

Дар ҳикоят Шайх Аттор боз як хоби дигарро баён месозад.

Баъди сӯи Ҳиҷоз раҳсипор шудани Шайх духтари тарсо хоб мебинад. Ин манзараро Аттор чунин қаламдод намудааст:

Чун даромад духтари тарсо ба хоб,
Мавҷ зад нур аз дилаш чун офтоб.
Офтоб онгоҳ бикшода забон,
Гуфт, ҳон шав аз шайхат равон!
Мазҳаби ӯ гиру хоки ӯ бибош,
Аз палидаш карда покӣ ӯ бибош.

Дар давоми хоб «офтоб» духтари тарсоро маломаткунон мегӯяд: Ӯ баҳри ту омад аз Ҳиҷоз, лекин одати меҳмоннавозиро фаромӯш сохта ӯро аз раҳ задӣ.

Бояд ту ҳамроҳу ҳаммаслаки ӯ бошӣ.

Духтари тарсо сахт дар изтироб афтод ва беқарору оҷизу ҳайрон бимонд. Чӣ кор карданашро надониста фарёдзанон берун давид ва аз паи Шайх равона гашт.

Шайхро аз дарун эълом намуданд, духтари тарсо аз тарсоӣ берун омад ва сӯи ту равона аст. Шайху духтари тарсо ба ҳам бипайвастанд. Духтари тарсо аз Шайх дархост намуд, ки ислом арза куну роҳи Ҳақро бар ман бинамо. Ва имонро дарёфту сар рӯи зонуи Шайх ниҳода, ҷон таслим намуд.

Агар ба ҳолати баёни хоб дар қисса эътибор диҳем, мебинем, ки хобҳои дар ҳикоят баёнёфта вақти саҳар дар ҳолати нимхобу нимбедорӣ ба амал омадааст. Аҳли илм айнан ҳамин намуди хобро саҳеҳ ҳисобидаанд, чунки дар ин муддат пайвастшавии рӯҳи инсониро ба олами ғайб муқаррар меҳисобанд.

Дар ҳикоят масъалаи эътиқод дар мадди аввал меистад. Аттор ба воситаи симои муриди содиқ эътиқоди қавӣ доштанро талқин менамояд.

Бинобарин ҳангоми хоббинӣ Муҳаммад алайҳиссалом ба ӯ башорат медиҳад:

Мустафо гуфт, эй ба ҳиммат
бас баланд,
Рав, ки шайхатро бурун
кардам зи банд.
Ҳиммати олит кори хеш кард,
Дам назад то Шайхро дар
пеш кард.

Аттор ҳангоми баёни таъбири хоб, маҷмӯи хислатҳои хуби инсониро талқин менамояд ва ба қолаб меандозад.

Шоир ба воситаи ин ҳикояти худ ба таълимоти тасаввуфӣ, ки мурид бояд ба иродаи муршид тобеъ бошад ишора менамояд.

Барои аз вартаи ҳалокат халос кардани Шайх мурид аз самими қалб ва ниёзмандии тамом ибодату муноҷот мекунад:

Ҷумларо чил шаб на хӯр буду
на хоб,
Ҳамчу чил шаб рӯз на нону на об.
Аз тазаррӯъ кардани он қавми
пок,
Дар фалак афтод ҷӯши сабънок.

Аттор ба тавассути абёти мазкур ва осори хеш инсонҳоро ба вафодориву садоқат ва покиву покизакорӣ даъват менамояд.

Ф.ИСОМИДДИНОВ,
номзади фанҳои филологӣ.
Ш. АНГРЕН.

Мероси ниёгон

Пир донистаро парӣ надонад

Хурмати пирон намову аз ҷавонӣ бас манол,
Дон, ки пирон низ айёми ҷавонӣ дидаанд.

Дар эҷодиёти даҳонакии халқҳои ҷаҳон зарбулмасалу мақолҳо мавқеи муҳим доранд. Аз забони мардум шунидани ин ё он зарбулмасалу мақол ба кас лаззати беандоза мебахшидааст. Ба қарибӣ дар давраи дӯстонае оиди таърихи пайдо шудани мақоли «пир донистаро парӣ надонад» варианти ӯзбекиаш «қари билганни пари билмас» сӯҳбате барпо гашт. Хостам мухтасари он сӯҳбатро ба қалам диҳам. Гумон мекунам, ки аз фоида холӣ нест.

Таърихи баромади мақоли болоиро ба ривояте вобаста медонанд. Мухтасари он ривоят чунин аст:

Дар замонҳои қадим пиронсолонро ба кӯҳи марг бурда мепартофтанд. Аммо ҷавоне, ки падари бузургворашро аз ҳад зиёд дӯст медошт, аз ин кор худдорӣ кард. Яъне падарашро пинҳон намуд...

Рӯзе аз рӯзҳо подшоҳ бо киштӣ ба сафар баромад. Ногоҳ шамоли сахте шуда, онҳоро ба соҳил баровард. Ҳама ба соҳил фуромаданд. Ин ҷо макони париҳо будааст. Подшоҳ сайркунон ба баландие расид. Он ҷо дид, ки дар қаъри дарё чизи ялаққосие, ки ҳаҷмаш тухм барин буд, истодааст. Ба навкаронаш фармуд, ки дарҳол он гавҳари қиматбаҳоро аз дарё гирифта назди ӯ оранд. Паси ҳам чанд ғаввос ба дарё даромаданд, аммо гавҳарро наёфта берун омаданд.

Подшоҳ ба ин гавҳари сеҳрнок маҳлиё гашта, фармон дод: касе, ки ин гавҳари ноёбро бурун орад, ба ӯ сарвати беҳисоб хоҳад дод. Дар акси ҳол ба қатл ҳукм карда мешавад.

Навбат ба ҷавоне, ки падарашро пинҳон карда буд, расид. Ӯ акнун ман кушта мешавам,—гӯён барои хайрухуш назди падараш рафт. Падараш аз воқеа хабардор гашта, гуфт, ки гавҳарро аз даруни дарё не, балки аз соҳил, аз ҳамон баландӣ бояд ҷуст. Дар соҳил бояд дарахте бошад. Дар шохи он дарахт лонаи паррандае буданаш мумкин. Гавҳар дар ҳамон лона аст ва шӯълаи он ба дарё мезанад.

Писар ба маслиҳати падар амал карда, ба соҳил омад ва боэҳтиёт ба дарахте, ки як шохаш болои дарё истода буд, баромад. Дид, ки дар лонаи овезони шохи дарахт гавҳари ноёб истодааст. Дарҳол онро гирифта поён фаромад.

Дар лонаи парранда мавҷуд будани гавҳари ноёбро, ҳатто париёни ин ҷо ҳам намедонистаанд.

Подшоҳ аз ҷавон пурсид, ки чӣ тавр гавҳари ноёбро ёфтӣ? Ҷавон маҷбур шуд бигӯяд, ки ҳамаи ин маслиҳатро падари бузургвораш додааст. Аз ҳамон вақт подшоҳ на фақат падари он ҷавонро озод, балки қонуни куштани тамоми пиронсолонро бекор кардааст...

Азизон, дидем, ки воқеан он чизро, ки пирон медонанд, париён ҳам намедонистаанд. Месазад, ки мо, ҷавонон, низ сари ҳар қадам аз пирони оқилу доно ва барнодил маслиҳатҳо бигирем.

«Бе пир марав, ки дар бимонӣ,

Ҳарчанд Сикандари замонӣ»,—

гуфтаанд.

Биёед, ҳамсолону ҷавонони азиз, баҳри рушду камоли мамлакати ҷавони соҳибистиқлол ва офтобиамон аз як гиребон сар бароварда, пиронсолону мӯйсафедонро дар ҳама гуна кору амаламон маслиҳатгару саркор донем. Аз таҷрибаи бою ҳаётии онҳо баҳраҳо бардорем.

Аъзамҷон МАВЛОНОВ,
омӯзгори мактаби ба номи У.Юсуфови ноҳияи Сӯхи вилояти Фарғона.

Мирзо КЕНҶАБЕК

Розҳои сабзи Шероз

Сарвҳои Шероз

Маро гардид аён дар хоки Шероз,
Қаробатҳои сарву шеъри мумтоз.
Ва чун дар хилвати боғи тасаввур,
Фақат бо сарв гуфта шоирон роз.

Бишуд рӯшан, ки сарвистонҳои сарсабз,
Зимистону хазонфасле надоранд.
Тамоми ошиқон шайдои сарванд,
Ба дил ҷуз ишқи ӯ тухме накоранд.

Ҳиҷобешон ба сар сабзу пазирост,
Ту гӯи бофта достони санъат.
Равон дар боғ пиндорӣ на сарв аст,
Равон шеър аст дар айвони санъат.

Бишуд чашми дилу чашми равон боз,
Зи ҳусни сарвҳои сабзи Шероз.
На шоир он, ки васфи сарв кардаст,—
Бувад аз ошиқони маҳрами роз.

Фоли Ҳофиз

Зоирин бо Ҳофизи Шерозиянд,
Марқади ӯро зиёрат мекунанд.
Олами вайрони дилро бегумон,
Андар ин даргоҳ иморат мекунанд.

Пиру барно толиби рӯзи хушанд,
Маншаи пайғом бошад қалби боз.
Карда во девони Ҳофиз бо умед,
Фол бинад мардум аз рӯи ниёз.

Ҳар кӣ дорад гар канори во ба дӯст,
Нури ҳиммат ёбаду ҳайрон равад,
Баҳри Ҳофиз ин чи бахти беназир,
Ғамгин аз даргоҳи ӯ шодон равад.

Фоли ӯро бо дигар фолон қиёс,
Айб бошад кардан, ай соҳибназар.
Ӯ лисонулғайб бошад бегумон,
Маҳрами роз аст, дарёи гуҳар.

Шеъри ӯ бешубҳа Қуръони дарист,
Мункири девон бувад девони ӯ.
Қалби инсон каъбатайни шоир аст,
Дил ба даст овардан аст имони ӯ.

Ҳофизо, ҳамду сано бодо туро,
Сабз дидам боғи ҳарфат ҷовидон.
Фоли ту доим муборак будааст,
Аз барои покбозони ҷаҳон.

Мавлоно

Мо барои васл кардан омадем,
Не барои фасл кардан омадем.
Мавлоно Ҷалолиддини Румӣ.

Миёни санъати ҳарфи башар дурдона Мавлоно,
Мусалмон як ҷаҳон бошад туӣ якдона, Мавлоно.

Ҷаҳонро ҷон бувад ориф, ба ҳикмат кон бувад ориф,
Кушояд ғунчаи дилро яқин фарзона Мавлоно.

Дурудаш най, сурудаш най, саропои вуҷудаш най,
Кунад ёди Ватан, нолад ҳамон мастона Мавлоно.

Ҳисомиддин баён созад, ҷамоли Ҳақ аён созад,
Надорад ҳар касе бовар бувад бегона, Мавлоно.

Зи фарти хоксориҳо азизон дил ба даст оранд,
Зи ту обод дилҳои шақу вайрона, Мавлоно.

Басе бутхонасон дилҳо паю бӯ бурда аз тавҳид,
Сабаб—он оташи ишқи даруни сина, Мавлоно.

Ҳама нури ҷаҳон бошад фурӯғи ҳақ, зиёи ҳақ,
Дар ин анвор оғушта ҳамон афсона, Мавлоно.

Гурӯҳе шоирон миранд, мемирад суханҳошон,
Зи байни қарнҳо дорад гузар мардона Мавлоно.

Аз ӯзбекӣ тарҷумаи
Абдулло СУБҲОН.

«Арӯси ғоратгар»

Духтари булҳаваси чинӣ роҳи аҷиби пулёбиву сарватҷамъкуниро дарёфтааст. Ӯ ҷавонони зебою сарватмандро ғорат мекунад. Яъне вай ба ин ҷавонон аз хусуси ишқу муҳаббати поки худ ҳарф зада, онҳоро то ба идораи ақди никоҳ мебараду бо ҳамин суроби худро нишон намедиҳад. Яъне молу мулкро ба яғмо мебарад.

Вале ҳилаҳои вай тӯл накашид. Дар тӯи навбатӣ санами булҳавасро яке аз меҳмонон шинохт. Вай падари домоде буд, ки санам ба чандин ҳазор рубл афтонда рафтааст.

Ӯ шубҳаҳои худро рӯзи дигар ба ҳақиқат мубаддал сохтанӣ буд. Вале дер кард. Чунки «арӯси ғоратгар» ҳушёрӣ карда, ангуштарини қиматбаҳо ва зебу зевари ин хонадонро гирифта, ғайб зада буд.

Ба инсоф омад

Александр Вагирни екатеринбургӣ дуздӣ гузаро буд. Бештар мастон ва хонадони одамони заифро ғорат мекард. Бо хишт ва ё дигар чиз ба сари онҳо мефуровардy чизу чораи даркориро гирифта, мерафт. Виҷдонаш баъд азоб медод. Ҳисобу китоб карда бинад, хонадони беш аз 60 бенаворо толону торoҷ намудааст. Ва виҷдонаш дар азоб монд. Аз ин рӯ хоб ба чашмонаш бегона гардид. Тарсу бим тамоми вуҷудашро гирифта, тарк намекард. Аз ин рӯ ихтиёран ба шӯъбаи корҳои дохила рафта, айбашро ба гардан гирифту судро мунтазир аст. Хобаш мӯътадил гардида, аз дарде, ки пештар дар ниҳодаш буд, ягон заррае боқӣ намондааст.

«Мурғакам, мурғҷонам»

Нафақахӯри итолиёвӣ Жованни Превит мурғе дорад, ки лақабаш Люҷия. Ҳамроҳи мурғаш бисёр мамлакатҳои ҷаҳонро тамошо кардааст. Барои ҳамроҳи мурғ саёҳат кардан чӣ қадар ҳуҷҷат зарур бошад, тахт мекунад. Аммо ҳини сафари навбатиаш ба Ҳӯлланд ӯро кормандони полиса хафа карданд. Онҳо бо баҳонаи паҳн гардидани маризӣ дар байни паррандагон мурғи ӯро «мусодира» намуданд. То омада муоина кардани духтури ҳайвонот баҳсу мунозираи полис ва Жованни суст нагардид. Духтур хулосаи мусбӣ дода бошад ҳам, меҳмони бетоқатро ҳамроҳи мурғаш аз ҳудуди мамлакат бароварда монданд. Алҳол мӯйсафед аз суди байналхалқӣ наҷот мепурсад ва зарари маънавии ба ӯ ва мурғаш расидаро талаб мекунад.

Агар ҳамсарам ояд...

Ба қарибӣ кормандони раёсати назорати автомобилии Вологда ронандаи автомошини «Жигули»-ро доштанд, ки маст буд. На танҳо ҳуҷҷат надошт, балки аз ғояти кайф ному насаби худро гуфта натавонист. Ва мошинро ба истгоҳу ронандаро ба ҳушёрхона оварданд. Дар ҳушёрхона ронандаи маст ба воситаи телефони мобилӣ ба хонааш занг зад ва гуфт, ки ҳозир ҳамсарам меояду кор бо хубӣ намеанҷомад. Ҳақиқатан, баъди ягон даҳ дақиқа зани танумaнде ҳозир гардида, кормандони милисаро аз як тараф ҳақорат дода ҳатто погони якеи онро канда партофт. Ёрии иловагӣ ҷеғ зада, зану шавҳарро баробар ба як камера маҳкум сохтанд. Парвандаи ҷиноӣ кушода шуд. Дар айни замон шавҳар табобат мегирад. Чунки ҳамсараш дар камера ду қабурғаи ӯро зада шикастааст...

(Аз рӯи маводи ВАО тарҷума ва таҳия гардидааст).

Варзиш

Марра наздик

Чандест, ки дар маҷмӯи варзишию солимгардонии БМӮ чемпионати VI ҷаҳон оид ба футбол дар байни ногиронҳо-маслуқон давом дорад. Тавре ки маълум аст, тими яккачини мо мусобиқоти аввалинро бо футболбозони ҷамоаи Украина гузаронд.

Хурсандиовар аст, ки ин талош ба фоидаи варзишгарони мо поён ёфт. Дар айни вақт тими яккачини футболбози Русия бо ҷамоаи Бразилия ба майдон баромад. Ин дафъа футболбозони Бразилия ғолибӣ карданд.

Баъди ин талошҳо пешқадамони турнири навбатӣ муайян гашт. Онҳо футболбозони мо ва Америкаи Ҷанубӣ буданд. Шанбеи гузашта ин ҳар ду ҷамоа дар майдон якдигарро имтиҳон карданд. Талош ба ҳисоби 1:1 якранг анҷом ёфт. Аз ҷамоаи мо ба дарвозаи ҳариф Абдуҷамил Шукуров тӯб даровард. Дарвозаи тими яккачини моро бошад, футболбози бразилиягӣ Хосе Донтантос ишғол кард. Дар талоши байни ҷамоаҳои Русия ва Украина бошад, фиристодагони Русия болодастӣ карданд.

Бояд таъкид кард, ки футболбозони мо аз ҷиҳати тӯб задан дар байни ҷамоаҳо пешқадам мебошанд. Ин баъди мусобиқаи ҷамоаҳо, ки рӯзи якшанбе шуда гузашт, маълум шуд. Ҳамон рӯз ҷамоаҳои Бразилия ва Украина, Ӯзбекистон ва Русия ба майдон баромаданд. Талоши Бразилия ва Украина ба фоидаи футболбозони Бразилия (2:0) анҷомид. Дар қувваозмоӣ бо футболбозони Украина варзишгарони мо ба ҳисоби 3:0 болодастӣ карданд. Тӯбҳоро Аъзам Исматов, Абдуҷамил Шукуров ва Ҳайдар Турсунбоев заданд.

Дирӯз ҷамоаҳо талошҳои финалро гузаронданд.

Андрей КИМ.

Майдон дипломатия надорад

Ду рӯзи истироҳат дар атрофи майдони сабзи футболи «Ҷар»-и Вазорати корҳои дохилии Ӯзбекистон агарчи ҳама мошинҳо рақами дипломатӣ доштанд, дар худи варзишгоҳ соҳибони он мошинҳо бо ҳам бозӣ мекарданд ва аз бархурду суръати ҳарбу зарб ва шиддати бозӣ эҳсос намегардид, ки дар майдон маҳз дипломатҳо ҳастанд.

Мусобиқаи байни сафоратхонаҳои маскуни Ӯзбекистон аз рӯи мини-футбол, ки онро шӯъбаи Сервиси дипломатии Вазорати корҳои хориҷии Ӯзбекистон созмондиҳӣ мекунад, бори панҷум баргузор шуд. Азбаски он ба таври худ як санаи муҳим ҳам буд, нисбат ба мусобиқаҳои пешин боҳашаматтар ва серхарҷтар гардид.

Хуҷуми дипломатҳои Алҷазоир.

18 команда ба шаш гурӯҳ тақсим шуда, аз ҳар яки он яктоӣ ба марҳалаи дуюм роҳхат гирифтанд ва аз онҳо дар нимфинал командаҳои сафоратхонаҳои Озарбойҷон—Алҷазоир (5:2) ва Вазорати корҳои хориҷии (ВКХ) Ӯзбекистон—Исроил (4:7) қувва озмуданд. Дар бозиҳои нимфиналӣ агар ғолибон нисбатан ба осонӣ дастболо гардида бошанд, дар ҳарбу зарб барои ҷои сеюм ва финал хеле бошиддат буд ва маълум ҳам гардид, ки қувваҳои рақибон ба ҳам мос ҳам будааст. Ду командаи мағлуби нимфинал ВКХ (Ӯзбекистон) ва сафорати Алҷазоир барои ҷои сеюм бо ҳам чунон бозӣ карданд, ки пас аз вақти асосӣ (2:2) маҷбур гардиданд, ки ба дарвоза силсилаи зарбаҳои пеналтӣ зананд. Ва дар ин зарбаҳо дипломатҳои алҷазоирӣ дақиқтар буданд —3:2.

Дар финал бошад, ҳамагӣ як гол ба дарвозаи командаи Озарбойҷон дипломатҳои Исроилро ба ғалаба расонд.

Дар мусобиқаи имсол теъдоди ҳомиёни он низ зиёд буд, ки бештар аз дигарон дастгирии моддии дафтари хусусии доктор Шайх Султон бин Халиф Зайд Алнаҳайан ва намояндагии Шайх Сайф бин Зайд Алнаҳайан (Аморати Муттаҳидаи Араб), «Ӯзприватбанк», «Парвина банк», «Майванд» эҳсосшаванда буд. Дар ин асно бояд гуфт, ки ба таъбири кордори муваққатии Ҷумҳурии Исломии Эрон С.М.Алии Ҳусейнӣ «дил мехост бештар бо дипломатҳо бозӣ кунем, ки на дар ҳайати ҳама командаҳо танҳо дипломатҳо ва кормандони сафоратхонаҳо қувва озмуданд».

Дар поёни мусобиқаҳо барои бинандагон ва дипломатҳо консерт намоиш дода шуд ва ҳамчунин шоми варзишгоҳ бо мушакпарроиҳо чароғонтар ҳам гардид.

Т.ИКРОМОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».
Суратгир: А.БЕЗРУЧКО.

Асарҳои нави саҳнавӣ

Дар вилояти Андиҷон якчанд театрҳо фаъолият меронанд, ки асарҳои дар саҳнаи онҳо намоиш додашударо мухлисон бо завқу шавқ тамошо мекунанд. Онҳо баробари намоиши асарҳои нави саҳнавӣ, инчунин шаби эҷодии санъаткорон, шоиру нависандагонро низ мегузаронанд. Аз ҷумла, шаби эҷодии ҳунарпешаи мардумӣ, мусиқашинос Ғуломҷон Ҳоҷиқулов, 60-солагии зодрӯзи ҳунарпешаи мардумӣ Ҳ.Олимҷонов, шоир ва драматург О.Холдор дар театрҳои вилоят тантанавор гузаронда шуд.

Ҷамоаи эҷодии театрҳои мусиқӣ-драмавии вилоятии ба номи Бобур, театри лӯхтаки «Лола» ба тамошобинон асарҳои нави саҳнавиро намоиш медиҳанд. Ҳунарпешагони театри ба номи Аббос Бакиров асарҳои С.Анвар «Осмондан тушган одам» («Одами аз осмон фуромада»), А.Дилмуҳаммадов—«Дил ва гул» ва ғайраро ба саҳна гузоштанд. Онҳо аз тарафи тамошобинон гарму ҷӯшон пешвоз гирифта шуданд.

Репертуари театри лӯхтаки «Лола» низ торафт ғанӣ мегардад. Ҷамоаи мазкур спектаклро дар асоси асари А.Норматов—«Бухорои Шариф ҳангомалари»-ро бо маҳорати баланд ба ҳукми тамошогарон ҳавола кард. Нақшҳоро баробари ҳунарпешагони номӣ санъаткорони ҷавон иҷро карда ба аҳсанти тамошобинон сазовор мегарданд.

М.КАРИМОВА.

Тӯҳфа ба мактабиён

Дар деҳаи Янгиободи хоҷагии ширкатии «Мингчинор»-и ноҳияи Булунғур бинои нави мактаб ба истифода дода шуд.

Мактаб 120 шогирдро қабул карда метавонад. Дорои хонаҳои равшану фароҳ, синфхонаҳои муҷаҳҳаз бо компютеру лингафон, устохона аз рӯи таълими меҳнат, хонаи «Маънавият ва маърифат» ва майдони варзишӣ аст, ки табъи дили шогирдону омӯзгорон мебошад.

Маблағро барои сохтмон хоҷагии ширкатӣ пардохт, вале падару модарон ҳам дар канор намонданд. Кӯмаку ҳашарҳои онҳо даст дод, ки бино пеш аз мӯҳлат ба истифода супурда шавад.

ОМИ «Туркистон-пресс».

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпӯлод ВАКИЛОВ
Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.
Рӯзнома дар компютерхонаи идора чинда, саҳифабандӣ шуд.

Ҳаҷми насри бадей, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи дуинтервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.
Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 936
Адади нашр 1100. 23456

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.
Муҳаррири навбатдор: **Т. ОЛИМБОЕВ.**
Мусаҳҳеҳон: Т. Фаёзова, М. Додобоева.
Саҳифабанд: Х. Тӯхтаева.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ (тел./факс): 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ».
Нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.